

Előzetes árak. Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr. Hirdetmények: 3 hankhos palatint egyszer 7 kr. többször hirdetésnél 6 kr. Helyjelölj 30 kr. Nyilvántartás: Palatintjára 10 kr.

ZALAI

MEGYEI ÉRDEKŰ.

Szerkesztőiroda. Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Ujvárosi utca 513. sz. Hírmondókat levelek csak, lámpás levelekből fogadtatnak el. Kézírtatványok vissza nem küldendők.

Hirdetéseket felvennek: Rudolf Mose Budapest Ferenciek útj 11. sz. — A. V. Goldberg Budapest Szechenyi utca: — A. Appella Bécs Stubenbastei 2. sz. — Weiss Már Bécs II. Tábor utca 11. sz. Hildbrunn József és társai Budapest Király utca 17. sz. 1. em. — Hasonstein & Vogler Bécs I. Wallischgasse 10.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

A Zala megyei Gazdasági Egyesület, a n.-kanizsai tisztviselői önkormányzat és több más egyesület hivatalos közlönyje

36. szám.

Nagy-Kanizsa, Szardán 1878. Szeptember 4-én.

V. évfolyam.

A n.-kanizsai gabona és borvásár.

augusztus 29-én.

Mint már lapunk múlt számában említettük Nagy-Kanizsán e hó 29-én tartott meg a III. vidékbeli gabona és borvásár. Kifejezett véleményünk igazolatott, amennyiben a rendkívüli viszonyok nyomása alatt ezen gabona és borvásár nem úgy sikerült, mint azt óhajtottuk volna. Annak lefolyását a következőkben akarjuk elmondani.

Pontban 9 órakor reggel a Zala megyei Gazdasági Egyesület elnöke Glavina Lajos ur helybeli kereskedők és meglehetősen szármal megjelent vidékbeli és idegen vendégek jelenlétében hosszabb és többször helyesítő kifejezésekkel félbeszakított beszéddel nyitotta meg a gabonavásárt a „Szarvas” vendéglő díszes nagytermében. Beszédjében átvölzölvén a vendégeket bemutatván egyszersmint a földmiv. ipar és kereskedelmi miniszter megbízottját Balázs Árpád urat, a helybeli gazdasági tanintézet igazgatóját, fejtegette a vidékbeli gabona és borvásár célját, mely a budapesti nemzetközi gabonavásár mellett sem felesleges, aminek legjobb bizonyossága az, hogy annak megtartása az ideán is óhajtatott. Érdekes statisztikai adatokat olvas fel egyszersmind meggyénk ez idei termésének állapotjáról. A külföldi üzletek képviselőit német nyelven üdvözli. Bor igen kevés volt kiállítva. Erdemesnek tartjuk azonban a fölemlítést azt, hogy a Szarvas vendéglő udvara egész kis gazdasági gépkészítés volt, melyben különféle rosták voltak kiállítva, különösen Fehér Miklós, több angol gyáros ügynöke által Egy derék kanizsai iparosunk Hartmann Ignác, saját készítményű tizedes mérleget állította ki. Jó és szolid készítményei, melyek versenyképesek, valóban figyelmet és pártolást érdemelnek közönségünkönél.

Az eredményt i. S. S. ur szíveségéből a következőkben állítjuk össze, mert különösen ez évben nem részesültünk a bizottság titkári hivatalának azon kegyében, hogy a gabonavásár eredményét velünk is szíveskedett volna tudatni. A helyi sajtót csak akkor szokás fölkeresni, mikor a megtámadott érdek védelméről van szó. Azt mondja erre különben a német: Auch gut!

Az eredményt a következők:

A III. vidékbeli gabona- és borvásár meglehetősen látogatásnak örvendett, hanem kevés a legnagyobb tartózkodást tanúsították, különösen borvásárlók, kikre a reménylendő ideig gazdag szüret nagy befolyást gyakorol. A forgalom ilyen viszonyok mellett csak mérsékelt mérvet ölthetett. Finomabb buza- és árpa-remétekre élénkbb kereslet mutatkozott. Ezek azonban az ideán igen ritkák. — Árúk aránylag szilárdulót irányt követtek, míg ellenben alárendelt minőségek — erős kínálat mellett nyomott áron voltak kelenők. — Az összes forgalom circa 30,000 métermázsát jelzett, amelyből 15,000 mmáza búzára, 10,000 m. mázsa árpára és 5000 métermázsára rozsrá kerül. — A jegyzések következők: buza minőségéhez képest 7.50—9.40 krig rozsa 5.80—6.15 krig, árpa 6.25—7.25 krajczárig.

Ezen adatokat egybevetve az előző évek adataival, kedvezőtlen visszaesést tüntetnek fel, amennyiben 1876. évi augusztus 23, 24, 25-én közel százötven ezer vámmáza gabona adatott el. — A jobb összehasonlítás kedvéért, szükségesnek tartjuk azonban 1876 évi tudósításunkból a következőket közölni:

„A gabona vásáron való részvétel elég élénk volt, mert a jelenvolt személek száma 1000-re tehető, kik között 600—700 idegen, vidéki. A környék termelői élénk részt vettek, közülük megemlítjük a kis-komáromi, tapsonyi, Inárosberényi, csáktornyai, csoknyai, lengyeltői, Bak és sok más uradalmakat. Kereskedők majdnem minden állomástól, úgy Budapest, Bécs, Stájerország, Karinthia, Krajna, Tirol, Triest, Sziszek, Zágráb, Velence, Strassburg, Mühlhausen voltak képviselve. Az üzlet kezletben kissé rezervált volt, mert a termelők nagy árakat szabtak, a beérkezett lanya forgalmat jelentő üzletudósítások folytán azonban az eladók készségebbelnek mutatkoztak a forgalom minijárt kissé élénkebb lett, s még a következő napon is nagyobb üzletek kötetének. Három nap alatt 23, 24 és 25-kén közel száz ötven ezer vámmáza gabona adatott el. Nagyobb üzletkötésekben részt vettek különösen a kanizsai kereskedők, több lajhántali maiom is nagy mennyiségű búzát vett. Olaszország részére tengeri, zab és némi buza is vé-

teztet, de nyomott árak mellett. Megjegyzendő, hogy a termelők legkevésbé vettek részt az üzletben, mert magas követeléseiktől nem akartak elállni; a miért is az üzletek jobbadán kereskedők között jöttek létre, míg a termelők nagy része szenvölőlegesen viselte magát.

Buza: 76.4 9 ft 80 kr 77 1/2 10 ft. — 78 3/4 10 „ 30 „ 79 3/4 10 „ 50
Rozs: 69 1/2 7 „ 50 „ 70.7 ft. 70 kr, 71 7 „ 80 „ 72.7 „ 90 kr.

Árpa etetésre való 4 ft. 50—5. Serfözés 6—7 ft. Chevalier 7 1/2 8 ft. Zab 6.50—6.60 kr. Kukorica 3.30 40. Borsó 3.75—4. Lencse 10—12, Bükkönymag 6.50 Repce ősz 15—16 Repce tavaszi 13.50—14. Sárga repce 11.50—12.

A borvásár kissé nehezkesebb lefolyású volt. A kiállított borok nagyobb-reszt finom és drága borokból állottak, 43 borkiállító vett részt, kiknek neveit alább közöljük. Az olcsóbb borokból Stájerországba adatott el, s ha a forgalom általában nagyok nem nevezhető, mégis előnyvel járt a történet összekötések folytán, melyek alapján legalább oda élénkebb borkivitel várható. A kitűnő borok közül felemlítjük: deveseri Sauer, somlyói borait; Deyn gróf, Lesence Tomaj, halatonmelléki borait; Árvay István, gazd. egyes. elnök jankai oportó borát; Stern Farkas kis-órsi hadacsnyói borait; a pálii uradalom pogányvári borát. Nagy tetszésben részesültek még a kiállításra küldött pécsi és villányi borok, Nedeczky kitűnő oportó bora és surdi ifj. Gróf Zichy Odón drávmelléki bora. Üzletborokból kiváló figyelemben részesültek Ebenspanger és fia borai, ezekből el is adatott, ugy a Zerkovitz Zsigmond és Rosenberg és Welisch cégek kiállított bora is. Még felemlítjük Szalai, löllői birtokos kishegyi borait.

A megmaradt borok a vásár befejeztével igen jó árakon licitandó eladtak. Összesen 706 líveg bor volt kiállítva.

Az 1877-diki forgalom a következőképpen mutatkozott:

Buza	35,000 m. mázsa.
Árpa	10,000 m. „
Rozs	5,000 m. „
Zab	5,000 m. „
Bor	1500—1800 hectoliter

Az 1877-diki évi augusztus 23-iki cikkünkben kénytelenek valánk bevallani, hogy e gabona és borvásár nem multa fölül előjött, de a viszonylagos sikert és eredményt többnek tartottuk, mint a mult évt. Azon véleményünknek adunk akkor kifejezést, hogy az 1877-diki gabona és borvásárnak az 1876-ki-nál jóval esékélyebb forgalma nem abban keresendő, hogy az ilyen vidékbeli gabona és borvásárok megtartása általában felesleges, hanem inkább azon saját-ságos üzleti mozzomban mely részint a határainkon akkor dult háborúnak részint a gabona kivitel ránti kilátások kifolyása.

Azt is mondtottam akkor, hogy az üzlet eleinté ki nem fejezett jelleggel bírt és pedig azon fluctuációk következtében, a melyek mérvadó üzletelvényeken történtek. Csak miután egy nevezetes triesti czég képviselője 20—30 krral többet ígért m. mázsánként, általánosabb lett az eladók és vevők közötti közlekedés. Még is csak sajnálhatjuk, hogy — valószínűleg a gabona ára általános felökkenésnek reményében — gazdáink közül sokan elmaradtak és az eladók és vevők közötti arány nem volt természetes.

Az adatok összehasonlítását és az abból levonandó tanulság kiolvasását olvasóinkra bizzuk. De nem tesszük le a tollat anélkül, hogy egy pár megjegyzést ne tegyünk.

A gabona és borvásár e három éven át fokozatosan mutatózó csökkenését nem vagyunk hajlandók egyedül az időviszonyokban keresni. Már azért sem, mert ugy látszik, hogy a budapesti és bécsi nemzetközi gabona- és magvásárok is fokozatosan évről évre kevésbé felelnek meg az irányjukban táplált várakozásnak. Sőt vannak oly lapok, melyek őszintén bevallják, hogy ezen nemzetközi gabona és magvásárok felhagyandók, mivel nem alkalmasak azon czél elősegítésére, melyet tőlük vártak; t. i. a forgalom élénkítésére első sorban. Azon kérdést, vajjon a nagy-kanizsai vidékbeli gabona és borvásárok ezután is megtartandók, nem akarjuk eldönteni. A megyei Gazd. egyesület mely ezeket kezdeményezte, és a nagy-kanizsai kereskedő testület, mely megtartásukra segédkezet nyújtott a három évi tapasztala-

A „Zala” tárczája.

Szalay Sándornak.

Talány.

Időszakot jelent előm,
Többféle;
Másk szavam pedig nevez
Sép megyet.
Hogyha egybe fűzöm eme
Két szavat.
Fut előre gyáva, szolga
Rabcsapat.
Keszeltetnék kedvem szerint
Oly fogvert.
Porba sujtnek számos hitvány
Hogy embert;
Ostromszám azt ki erényt
Vesztető,
Sultánam, ki buja kéjben
Venterog;
Ejtnek korosok árulókön
Mely sebet;
Virgacsinék emberképű
Vérsebet
Barátját ki csarben hagyja,
Le vele!
Arcan égen örök szegény
Bélyge!
Csuszni-mászni ki megszokott
Érdékből
A ki arany borja előtt
Tárdra dől;
Szegény — övegy — árát ki nem
Támogat.
E uszának kapot, ajtót
Tárogat,
Sépa száján, szarok a ki
Meghiszt,
E gas bészese, szarolással
Meghiszt.

E több effőle átkodta
Söpredek.
Éjfel-nappal langensapám
Érzenék!
WITT FÜLÖP.

A kít a sors büntet.

— Bevezet. —
Iria: Kerecsenyi.

I.
Cs. falva egy vadregényes vidékén
Égbe meredő sziklás hegy oldalán fekszik;
A fulu alján szép lombos erdő terül el;
Csak a távoli völgy felénel szakad vége.
Ott egy zúgva rohanó bérce patak tör
Magának utat, egyszersmind határt szabva az
erdőnek. A kacsaú, hosszan elnyúlt erdő
és a kanyarogva futó patak úgy tűnik tel
A kopár talajon, mintha subájába húzódt
nyugton alvó pástor és ostora hevernének
ott. — Az erdő felett közvetlenül a falu
fehérlík, mint fekete földön a fehértett
ruha. Házai többnyire alacsony, de csinnal
épültek; csupán egy képez kivételt. — Ez
egy magas, kastélyszerű épület, mely mélt
óságos, tisztelgetet parancsoló képpel te
kint mellette viskóknak látszó hajlékokra.
Eseményünk idejében e lakot Szigethy
Aladár bírta.
A ház magában semmi vonzó erővel
nem bírt az idegenre; de, ha szorgosabban
aszemlőgyre vette, az ablakredőnyökön ke
restől olyas fényugrak érintették, hogy
nem tudta; az égben vagy a földön van-e?
Kíváncsian kereste az eget, mely a két
gyönyörű csillagnak lomo. Hiába volt!

Megszébbített szívvel hagyta ott a titkolódzó
angyal.

Figyelj, kedves idegen, a titok nyomára foglak vezetni! —
Szigethy Aladárnak volt egy gyönyörű lánykaja, Aranka, és egy fogadott lánya, Jolán. — Mindkettő szép, minőnek a költő szeleme az első angyalt álmodta. Aranka azca fehér volt és haja sötét; mint ha lilium szirmára éjfélből szőttek volna fűrtöket; szemei feketék és ragyogók, mint alabastrom szobron a fekete gyémánt; Termete varázsteljes, mint fátyolozott tündéré.
Jolánól mindezt el mondhatók. Csak hogy szemei kékek voltak, mint a föld ébredő keblén lakadó ibolya szirma; és fűrtje nem feketék, hanem aransyárgák, mint a naptól csökolt kalásztenger.
Angyalin szép volt mind a kettő.
Anyá nem volt a háznál; de az Úr pótolta a vesztéseget, midőn Szigethynek forron érző szívet adott Szeretete mindkettő iránt egyformán gyöngéd volt.
Szegény Jolánnak szüleirol senki sem tudott. Egy reggel a ház ablaka alatt a szány pártáján lelt Szigethynek boldogult neje, s anynyira megtört a néki, hogy lanyául fogadta. Mivel a kis szapós gyermek soha-nem sirt, rendszeren csak „jó lány”-nak hívták; így lett később bejőle Jolán.
— Szigethy neje kérelmére saját nevet is rá ruházta; mivel különben is hasonlított hozzá. Arankánál egy évvel idősebb volt; s a legbensőbb testvéri szeretetben éltek.
13 éves korukban elvesztették anyjukat. Arva lett mind a kettő; Jolán most már kétapórosan

Az atyai szármak alatt nőttek fel; annak gyöngéd gondoskodása alatt forrt ki a kebel felett szívük ébredő világa.

Beszélyük idejében azt a kort éltek, midőn az ébrénlet is álmódóva mülk el; s a szív ébredő vágyai eltöltik a kebelt.

Szereték mind a ketten, a nélkül, hogy egymással elárultak volna az élet legédesebb titkát. —

II.

Egy napon Aranka magánosan ült szobájában; ábrándos tekintete a völgy mélyen téveltet. Közben-főzben gyönyörű szemében valami pokoli láng világot, majd meg egyszer eltűnt a helyét a később sés vonási váltották fel arcza.

Indulatosan ugrott fel, kezevetére vetette venusi tagjait s arcát kezébe rejtve, zokogni kezdett —

Hosszas zokogás után végre felemelé halvány arcát; szemének fénye megtört volt, mint a fellegekkel küzdő napugár.

— „Oh, én őt végtelenül szeretem! — esőt — ő enyém lesz, vagy meghalok! ... Nem, nem halok meg; akkor nem láthatom őt. ... De mégis, mérget veszek be; tudtára adom, hogy érte haltam meg. ... és oh mily isteni, drága lesz az a könyv, melyet értem ejt. ... Azután elfeled, eszébe se jutok. ... Ez nem lehet így! Inkább haljon meg. ... De félre sötét gondolat! Hisz Jolán testvérem! ... Miért is ismerem meg Elemért? ...
Igy beszélt lázas, tördelt hangon a dult arcu lányka. Ez alatt a nap különféle indu-

Kassa városa távirati kérelemre kényeret és segédesséket küldött Miskolcra. Egerre vonatkozólag a P. L. a következő híreket kapta: A hirtelen őriáira növekedett Eger legyőzött a Castra kapuán át törte a város falát s gyorsabban, mint gondolni lehetett, a belvárost is egészen a főtéregig hét lábnyi víz borította el. Az összes boltok és magánlakások ölnyi mélységre piszkossárga vízben állnak, azonkívül az összes gyógyszer-tárak elpusztultak, úgy hogy most, mikor kétszeres szükség van gyógyszerekre, ilyenek éppenséggel nem kaphatók. Posta és vasúti összeköttetésről szó sem lehet. A postahivatalban minden küldemény elázott, azért a manipulációt megszüntették. A vasúton a síneket elvitte az ár. Számos, még cseleletes házak is összedőltek, különösen az árak-utczában. A nagyobb helyiségek közül főleg a Schwarz-féle gőzmalom szenvedett kárt. A kár oly nagy, hogy ma megbecsülési alig volna lehetséges. Az elveszett emberek fölött még nincs teljes átnezet. A szerencsétlenség megtörténte után azonnal mentő bizottság út össze, melynek elnöke T. vassz polgármester táviratilag kért a főváros főpolgármesterétől gőzszivattyukat. Az illető távirat így hangzik: „Eger városa víz alatt áll, az összes pinczék el vannak árasztva. Nagyobb szerencsétlenség elhárítása és a házak összedülésének megakadályozása végett, a pinczék azonnal való kiszivattyuztatása elkerülhetetlenül szükséges. Kérem táviratilag megüzenni, hogy mily feltételek és a szállítási költségek megtérítésén kívül mily kárpótlás mellett engedhető át a főváros rendelkezésére álló gőzszivattyúkat.” — A főpolgármester helyettese Kamermayer polgármester azonnal intézkedett a tárgyban. Az egr-i mentő bizottság elnökének táviratilag azt felelte, hogy egy centrifugál szivattyút ingyen átenged a főváros, csak az uti költségek térítendőek meg, s hogy Krause inspektor legénységével a legközelebbi vonattal elutazik Egerbe. — A két városban kívül külföldben az egész vidék szenvedett az árviztől. A felhőszakadás a mádi szőlőhegyekben és a városban is nagy kárt okozott. Még borsantóbb dolgok történtek a hefnád völgyi áradás alkalmával. A szikszói szolgabíró jelentése szerint 166 lakó ház teljesen elpusztult, 103 megsérült, 159 gazdasági épület romba dől, 64 megsérült, Fülökércsere 4 ember vesztett el, 205 háziállatot magával ragadt az ár és 151 család hajlék nélkül van. Vagyons családok mentek tönkre; a nyomor itt is őriási.

Vegyés

A postaforgalom a mozgósítottakkal.

A helygyminiszter, f. é. 3044 sz. alatt a következő köriratot intézte valamennyi törvényhatóságokhoz, a mozgósított hadcsapatokkal való postaforgalom tárgyában. A cs. és királyi közös hadügyminiszter folyó évi július 27-én 2257. szám alatt, az összes főhadparancsnokságok és katonai parancsnokságokhoz a következő rendeletet intézte:

A mozgósított hadtestek és megszálló csapatokkal való postaforgalmat szabályozó következő határozatok az alárendelt területen tudomás és mihez tartás végett közhírré teendőek.

1. A mozgósított felsőbb parancsnokságoknál a cs. és kir. hadsereg szervezeti szabályai értelmében felállított tábori postaintézetek, mihelyt a cs. és kir. katonai csapatok a birodalom határát átlépik, azonnal megkezdik működésüket.

Gondoskodva van hogy a posta-összeköttetés a tápvonalokon a szükséghez képest eszköztelenség.

2. A postadíjmentesség a cs. és kir. tábori postákra nézve fennálló szabályzat 3. §-a értelmében a 13-ik hadtest és XVIII-ik gyalog hadosztálybeliek, továbbá Brood, Gradiska, Cattaro és Casztelnuovo, valamint az ezekhez tartozó erőseket megszálló csapatok minden arra igényjogosult személyeinek megadatik. Sem az azokhoz címzett, sem az azok által küldendő egyszerű levelekért postadíj nem fizetendő. Ezen levelek súlya azonban 70 grammot meg nem haladhat.

Ajánlott levelek a tábori posta által nem szállíthatnak.

3. Szállítmányi postaforgalom az említett szabályrendelet 5. §-a értelmében egyelőre csak pénzküldeményekre szorítkoznak azonban mihelyt a körülmények megengedik, 2 kilogramm súlyig terjedő teher-szállítványok engedélyezése, elrendeltetési s idejekorán közhírré tételt fog.

4. A szállítmányi küldeményekről a fennálló belső szállítmányi árjegyzék szerint díj fizetendő. A 13-ik hadtesthez tartozók részére való küldeményekről névve a broodi postahivatal, a 18. gyalog hadosztályhoz tartozóakra nézve pedig az imőchi postahivatal szolgál díjhatárpontul.

A tábori posta területéből a belsőre vagy távolabb küldeni szándékoló szállítmányoknál a postadíj olyképen állapítandó meg mintha azok a nevezett díj határpontokon adattak volna fel.

Küldeményekért, melyek a tábori postaterületen adtak fel, és melyek rendeltetési helye szintén a tábori postaterületen van, az 1-ös fokozati tétel szerint díj fizetendő.

Gradiska, Brod, Cattaro, Casztelnuovo és az azokhoz tartozó erőket megszálló csapatokhoz tartozó személyek részére szóló és ezek által feladandó küldeményekről a feladási hely illetőleg a díjhatárpont és rendeltetési hely közötti távolság szerint kizabandó díj fizetendő.

5. A tábori posta által szállítandó küldemények czimén a kézbesítés lehozható tétel cziméből a hadcsapat vagy intézet parancsnoksága, a hová a címzett beosztva van, pontosan kiteendő. (Jásd a cs. és kir. tábori postákra vonatkozó szabályrendelet. A mintáját.) A rendeltetési hely a czimén nem teendő ki, a 13-ik hadtest illetőleg XVIII-ik gyalog hadosztály megjelölése azonban elkerülhetlenül szükséges.

Miről a hatóságok tudomás és ezen szabályoknak a hatósága alatti területen leendő közlése végett ezennel értesíttem.

Kel. Budapesten, 1878. aug. 15-én.

Tiszta s. k.

— **Hadsz. Loj.** Bosznia lakóinak e hirhadt igazolja, nem most szerepet előszőr. Már egy évtizeddel ez előtt is szerte járt falvakban és mezőkön, mindenütt ingerelve a mohamedánokat a keresztények ellen, kikre csak a nagy megvetéssel tudott gondolni. Monarchiának egykori beigrádi főkonvojja Kállay Béni, egy hat évvel ezelőtti történet esetét mond el, melyet a következőkben adunk: Szerajevóban nagy vérrel, börtön-összeváltások a görög katolikusok, bosnyákok 250,000 aranyat, hogy azon templomot építsenek. — Nemcsak Isten tiszteltetésére szánt helynek tekiúti egyházát a rajah, de nemzete teartóának is Örömet áldoz rá, a felépültén mindenikük örül, a templom felavatására az ország minden vidékéről gyűltek össze keresztények, a nagy lakomákat, zajos mulatásokat szándékoztak rendezni. Minél közelebb jött azonban a kitűzött nap, annál inkább perrejt a félteljes szuttogás, hogy a mohamedán lakosság, Hadsz Lojja által a legnagyobb mértékben felizgatva, megakarja gátolni a templom felavatást, ha vér áldozatán is, ha öldöklésre is kerülend a sor. A konzulok halván e hirt, megemlékeztek a damaskusi vérengzésre, s felszólítják a válit, intézkedjék, fogassa el Hadsz Loját. Ez azonban minden ilyen tervet határozottan vissza utasított, mindhogy Hadsz Loját, az egykori teherhordót, úgy tekintsek most mint szentet. A helyőrség parancsnoka, Hamd pasa, erősebb ember volt. Közhírré tévé, hogy bármint rendtelenség fog történni, övet, essék áldozatul akárhany muzulmán Katonáit az ünnepélyt megelőző éjjel az utcákon bivouakiroztatta, a kávéházakat becsukatta s az ünnepély minden rendtelenség nélkül folytathat le.

— **A cigányokról és a magyar műzenéről:** A Rêvue des deux Mondes legújabb fizetése: hosszabb cikkét jelelt meg Bertha Sándortól, ki e tárgyban sok érdekes és eddig nem tudott dolgot mond el a külföldnek. Érdekesen ismerteti a magyar cigányok eredetét, sajátágát s azt a kapcsolatot mely őket a magyar néphez köti. Különi hangulattal festi a magyar népeletet, a csárdát, a rónaságot, hol a szebbnél szebb vad virág gyanánt teremnek, a páster tülkőjét és a szegény legények kalandos életét. (A magyar szavak a francia folyó-

iratban hibátlanul vannak kiszedve.) Jelelmezi a cigányokat, mint a magyar nép zene előadóját a végül a magyar műzenére térve át, azt a kérdést veti föl, vajjon mi jövő várakozik a cigányokra? E kérdésre Bertha így válaszol: „Mi a cigányok jövője? Aláandóan magukhoz láncszolhatják-e a közönség érdekeltségét? Attól tartunk, hogy erre az idő tagadól fog válaszolni. Igenis ők nagy sikert fognak aratni, míg a magyar zenét egyedül ők képviselik a mag a magyar zene nem bontakozik ki ködös állapotából. De van remény, hogy Magyarország műtermékei egy nap piacot találnak a világban, amint e piacot termékeny rómaiak és erözus hegyeinek termékei már megis találták, és a nemzeti zene, kibontakozva pályáiból, meg fog erősödni s fel fog emelkedni oda, s hova iradalmra és festészetre már felemelkedett. Sok jel mutat oda, hogy ez az időpont már nem es távol. Nagy számmal vannak az újabb magyar zeneköltők, kik a zene különböző ágába egymásután érvényesítik a nemzeti irányt. Erkel, Mosonyi, Dopier, komoly és vig dalműveikkel, Bellezay, Zsankovszky, miséikkel, Abrányi, Bártalus, Joachim, László, Székely, Zimay, zongora- hegedű és énekdarabjaikkal már eléggé bebizonyították, hogy a magyar népi dalaim mennyire tökélyesíthető, a legújabb generáció eredménytelenséget folytatja a megkezdett munkát s az ország fővárosában létrejött zeneakadémia, (mely a tanárok sorában oly kitűnőségeket számlál, mint Vollenann Róbert) az ország különböző vidékein működő dalárdák és zeneegyletek mindenütt fejlesztik a közönségben a magasabb műlést. Ily viszonyok közt tartható-e chiméranak a magyar zeneművészet ama meggyőződése, hogy nincs mese az idő, amikor a zenében egy negyedik iskola is lesz: a magyar iskola? Ha majd a magyar zeneművészet saját erejéből felemelkedik és kiérdemli a világ bámulatát, a magyar zeneköltők köztégekivil hálaosan fognak vissza emlékezni a cigányokra, kik a magyar zene dajkái voltak.”

— **A fogoly mint házi állat.** Eddig lehetetlennek tartották a fogoly-madarat házi állatként tenyésztetni és megszelídíteni mivel minden kísérlet azzal végződött, hogy a fogoly ha elmeztetett tollai megnöttek, elrepült, ha pedig tollait tolyton metszve tartották nem költött. Egy falusi tanítónak sikerült végre ezót eras, s ez irányu eljárását következőleg közli. Az elfogott fogolyoknak nem szabad röptollait levágni vagy kihuzni, mert akkor nem lehet vele tenyésztetni, hanem minden röptollát kettőre kell hasítani a közepén úgy, hogy a hegye és töve sértetlen maradjon. Így azután röplüni nem tudván, hamar megszokja a főbbi majorság társaságát, május közepén tészket rak az állban s még több tojást tojik, mint a szabadságban, 20-át 30-át is. Azután rendszeren kikölti, és csibéit csak úgy gonozza, mint a keltőstytuk. Amint a fogolyok béce felnekednek azoknál ismételni kell a tolasítás miveletét, úgy hogy a röplést meg se kísérthessék. Teljesen megszelídíteni azonban így sem lehet a foglyot, mert amint repülni tud, még a fogságban költött csibe is elrepülne. Ezen eljárás igen hasznos lehet, mert a fogoly mint háziállat: igen jól hizik, és jó áron eladható.

— **A boldogság háaja.** Franciaország nyugati partján, morbihan közepében két halászszeget Haedic és Honet terül el az első 800, az utolsó 200 lakóval, kik a világtól való elzárkossággal folytán régi patriarchális állapotokat mértelenül megőrizték, úgy politikai és jogi, mint egyházi és társadalmi tekintetben. Haedic és Honet szigeteken nem ismertek és nem ismernek törvényeseket, ügyvédet, hírlapíróit, bőrzimart, gyarost, korcsmáros, börtönört, leléncet. A plébános polgármester, jegyző, békébiró, vendégfogó, tanító, orvos és betegápoló egyszemélyben. A lakosok csak akkor hagyják el szigetüket, ha a halakat eladják és élelmi szerkekkel látják el magukat. Földművelés állattenyésztés a közönség gondja közé tartozik, mely gondoskodik az aggasztásokról és gyermekekről, a viharok által okozta károkat fedezi és egyáltalában minden szerencsétlenségért felelős. A plébános mellé az öregok tanácsa van adva, kik a fölmerülő vitás kérdésekben végérvényesen ítélnék. Mindenki vendégszerető, azíves fogadtatást talál a két szigeten. A ki azonban a fennálló intézményeket gonyolja, vagy megsérti, azt udvariasan felszólítják, hogy menjen vissza a honnét jött. Így él a két kis sziget évszázadok óta ősi állapotokban, és a francia kormány, mivel béke és rend uralkodik ottan, sohasem látta szükségét a beavatkozásnak.

Vasuti menetrend.

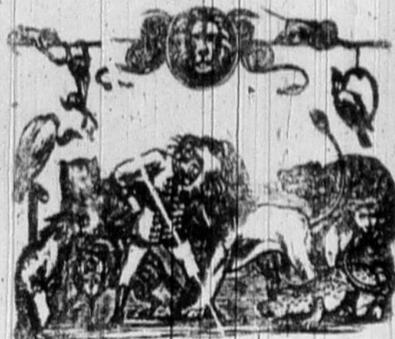
Ervényes május 15-től 1878

A budapesti időmutató óra szerint,

indul Kanizsáról		Óra perc idő	
Vonat száma	hova:		
205	Észék, Mohács, Dombóvár s Fiuméba	4	48 reg.
215	„	2	30 délu.
212	Buda-Pestrel	4	1 58 reg.
202	„	2	6 délu.
204	„	11	30 estv.
313	Bécsbe (Szombathely Bécs-Ujhely felé)	5	8 reg.
301	„	11	48 estv.
315	Sopronba	3	38 délu.
203	Triestbe és Pragerhofon keresztül Grác és Bécsbe	4	50 reg.
102	„	2	47 délu.
Érkezik Kanizsára		Óra perc idő	
Vonat száma	honról:		
205	Észék, Mohács, Dombóvár s Fiuméből	1	41 délu.
206	„	11	11 estv.
203	Buda-Pestrel	4	20 reg.
201	„	2	5 délu.
211	„	9	44 estv.
314	Bécsből (Szombathely Bécs-Ujhely felé)	10	27 estv.
301	„	4	5 reg.
305	Sopronból	11	53 délu.
214	Bécsből Grác, Marburg, Pragerhof felé	4	12 reg.
202	Triest- és Bécsből	1	21 délu.
204	„ és Villachból	11	21 estv.

Felelős szerkesztő: **HOFFMANN MÓR**

Nagy állatsereglet

látható a nagy vásártéren reggeli 9 óratól estve 6 óráig.

Ez nagymennyiségű ragadozó állatokat tartalmaz, mind gyönyörű példány, madarak strucczól kezdve papagajig, továbbá majmok és kigyók.

Etetés és oktatás délután 3 és estve 7 órakor.

A központi kalitkát oroszlanok, tigrisek, leopardok, és hiénáknál urak és nők szállják meg.

Leszállított helyárak: I. hely 20 kr. II. hely 10 kr. Gyermekek felét fizetik.

Számos látogatásért esd a tulajdonos **Entress J.**

Az állatseregletben majmok és madarak is bevásároltának és eladának.

Cseplő-gépek

Kézi és 1-4 vonóerőre, tisztító-készülékkel, elismert legjobb kivitelben, a könnyű járat s nagy munkaképesség iránti jótállás és olcsó árak mellett.

Megbízható ügynökök kívánatosak. Tovább-eladók jelentékeny árkedvezményben részesülnek.

Megkeresések czimezendők:

Ph. Mayfarth & Co.

Maschinenfabrik, Frankfurt a. M.

A tisztelt házi asz-szonyok

csak úgy vannak biztosítva, egy eredeti

Lotz féle

mángorlót

megkaphatni, hogy ha azt saját gyárából

Lotz Károly

Wien, Weiphaus, Hauptstrasse, 12. cím alatt rendelik meg.

530 2-10

A kedvelt és évek óta kitűnőnek ismert

József-főherczeg toll,

mely ruganyossága és tartósságánál fogva különös jó hirben áll, valódi minőségben kizárólagosan csak a

Bineter-féle

papir- és íróeszköz kereskedésében kapható.

Ugy szintén mindentéle kereskedelmi könyvek saját készítmény, és mindentéle papir és rajzeszközök, nyomtatványok leguagyobb váaszékba.

Budapest, Károly-körút 19

(B. Orczy-féle ház.)

Dr. Handler Mór

orvos és sebésztudor, szülész és szemész,
gyógyít gyökeresen fényes a tartós siker biztosítása mellett mindennemű

titkos betegségeket

1) Az önfertőzésnek minden következményeit, u. m.: az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolyságot, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt).

- 2) húgycsőfolyásokat (még idülteteket is), a nemzórészek bujakóros tekölyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elcsufításában;
  - 3) húgycsőszűkítéseket;
  - 4) friss s idült nyákfolyásokat nőkénél, az agyvezeztet felhártyást,
  - 5) bőrkütséket;
  - 6) a húgyhólyag betegségeit és mindennemű vizeleti nehézségeket.
- Kendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utca 1. sz. kigyó- és városház-utca sarkán. (Rottenbiller féle házban) 1. emelet. bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik és a gyógyszeres megküldetnek.

3-24

AZ ORSZÁGOS

köznevelési egyesület

budapesti nyilvános

főgymnasiuma-, főreáliskolája- és nevelő-intézetében

a jövő tanév szeptemberhó 7-én veszi kezdetét, melyre a beiratások augusztus hó 27-től szeptember 6-ig délelőtti és délutáni órákban történnek.

Ez intézet célja az, hogy a jómódu családok gyermekeire nézve lehetővé váljék a házi nevelést egyesíteni a nyilvános oktatással az ifjúságot alapos képzés által keresztülvézteni a köznevelésnek nyolcz osztályán a lelkiismeretesen előkészíteni a magasabb tudományok megszerzésére, melyeket a legfőbb tanintézet, az egyetem nyújt.

Az intézet újonnan szervezett tanári kara országosan ismert jeles tanfőriakból áll, kiknek nevei megjelölik a nevelési irányt, s biztosítékot nyújtanak az intézetben uralkodó szellemről. Tanügyi igazgató: dr. Károly György Hugo; tanárok: Baranovszky Ignác, dr. Cherven Flóris, dr. Corzán-Avendano Gábor Harrach József, Köpésdy Sándor, Krisz Ferencz, Névy László, Novák-Lajos, Szavkay Lajos, dr. Szinyei József stb.

Tanesszékekhez tartoznak a gazdaságon berendezett természettudományi és természetrajzi gyűjtemények, valamint a kiváló figyelemmel összeállított könyvtár, mely magában foglalja az ifjak szellemi életét meg nem haladó minden jelesebb termékét a nemzeti és világirodalomnak.

Sulyt fektetünk arra, hogy az intézet növendékei a német, francia, angol, és olasz nyelvekben is alapos oktatást nyerhessenek, s e nyelvek bármelyikét elsajátíthatassák.

A tornaszat, táncz, zene, vívás, uszás és lovaglás külön mesterek által taníttatik.

Az intézet növendékei lehetnek 1. *bennlakók*, kiket a t. szülők vagy gyámok egész ellátásra adnak az intézetbe; 2. *félköltsétesek*, kik, hogy otthon nélkülözhesek a házi nevelőt, egésznap az intézetbe maradnak a rendszeres felügyelet alatt, s ebéddel és uszvánnal is elláttnak; 3. *bejárók*, kik a rendszeres tanórákon az oktatásban részesülnek.

Megjegyezzük, hogy az előkészítő osztályba kisebb növendékek is felvétetnek, kik előképzést nyernek a gymnasiumi vagy reáliskolai osztályokba való felvételre.

Gondoskodtunk, hogy az intézet újonnan berendezett helyisége (váci körút 54. sz. I. emelet) a testi és szellemi nevelés minden igényének megfelelő legyen; tágas, díszes tanterem, nappali és hálószobák a szükséges könyvtár eszközökkel teljesen el vannak látva, s az intézetnek saját rendelő orvosa van.

Ama bizalom, melylyel a t. szülők és gyámok intézetünket rövid három évi fennállása alatt megtisztelték, emeli önértékünket s arra ösztönöz, hogy a nevelés és oktatásügy emelésén kétszeresen fáradozzunk, s midőn ezt nyitvan valljuk, ajánljuk a t. szülők és gyámok becses figyelmébe intézetünket.

Teljes programmal egyszerű levélbeli megkeresésre az intézet igazgatója szolgál, kivel a szünnapok alatt előlegesen érkekezhetni az intézeti új helyiségben (váci-körút 54. sz., I. emelet) Budapesten.

László Mihály,

az „Országos köznevelési egyesület” nyilvános közép-iskolájának és nevelőintézetének igazgatója.

529 1-5

Nincs többé buzaüszög!

A DUPUY N. féle magtisztító szerének alkalmazásánál.

E tisztító szer (rézgalic (kékő) és más maró anyagokból összeállítva) elpusztít teljesen — ha *mindegyik csomagon látható* egyszerűen kivihető használati utasítás pontosan teljesítettik — a magon lévő üszögmagport buza, árpa, zab, köles, tengerinél sat.

mint azt számos bizonyítványok tanúsítják.

A nagyméltóságú m. kir. földmívelési Minisztérium tudósításai ajánlják az N. Dupuy-féle tisztítószert mint egyike a leghathatósabb szereket a buzaüszög elpusztítására.

Kívánatra előrajzok bizonyítványokkal ingyen és bérmentve szolgáltatnak.

Egy csomag ára 2 Hectolter (200 liter) magnak 30 kr. o. e.

Kösz. & Dupuy Bécsben.

Főeladási-raktár:

Rosenfeld Adolf úrnál
Nagy-Kanizsán.

Ház-Eladás

Nagy-Kanizsán.

A király-utca 10. sz. alatti házat, mely új módor szerint van építve melléképületekkel, szép udvar és nagy kerttel bir, a legjutányosabb föltételek mellett, szabad kézből eladom. A venni szándékozók bővebb tudósításért hozzám, aulirt tulajdonoshoz fordulhatnak

534. 1-3.

Blau Lázár.

Iskolai értesítők

Nyilvános

polgári és kereskedelmi iskolám és

nevelő-intézetemben

együtt, Budapesten, Károly-körút 22. sz. (országút 4.) a 26 dik iskolai év folyó évi szeptember 3-án veszi kezdetét. A növendékek felvétele augusztus 20-ától naponta délelőtt 8 órától 12-ig és délután 3 órától 5-igjejtethetnek meg.

Intézetemben (nevelőintézet) a reám bizott növendékek általam s nóm által a leggondosabban ügyeltetnek fel s a leghatározottabban ápoltnak. Azok nevelése körül nekem több mint 30 évi több oldalú tapasztalás áll rendelkezésemre, a mi arra jogosít, nevelőintézetemet minden t. c. szülőknek a legjobban ajánlani. Tudósítványok kívánatra ingyen.

522. -10

Röser Miklós.

FEHÉR MIKLÓS

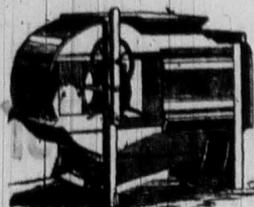
egyedüli vezérügynöke John Baker, B. Kittmer és Edv Humphries
legelső és legnagyobb angol szelelő, tisztító és nőiségi rosta gyárosoknak:

ajánlja a n. ó. gazgalközönségnek az eredeti angol — egyedül csak nála kapható — JOHN BAKER és BENJ. KITTMER szelelő és szelelő rostákat, valamint a legjelesebb kvalitású ut készítő

EDV. HUMPHRIES rostákat, nemkülönbön a legújabb és legjelesebb bármily fajta — 5 különböző gyárosól birt — francia választógéppőt, konkoly vadborsó, búkköny, zab és árpa kiválasztására.

Iroda, raktár, állítási csarnok és javító-műhely:

BÉCSBEN, III. Pragerstrasse 13. „Hotel Hungaria.”
ARJEGYZÉKEK díjmentésen küldetnek.

BUDAPESTEN,
álló ut 12. szám. „Köstelek”

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésben kaphatók
mindennemű
tankönyvek
AZ 1878-9 tanévre
szabott áron.

Jegyzékek: főgymnasiumi, Real-, Polgári- és Népiskolák számára ingyen szolgáltatnak ki.

ZALA

MEGYEI ÉRDEKŰ.

Szerkesztői Iroda
A lap szellemi részét illető közlemények kiadandók.
Uj városok utca 513. sz.
Hírmunkáinak levélnek csak lemeztől kezdőköl fogadják az.
Közlekedés viszonyai nem kifizetendők.

Hirdetéseket felvennek: Rudolf Mészáros Budapesti Ferenccsal utca 11. sz. — A. V. Goldberg Budapesti Bencze utca. — A. Oppelk Bécs Stubenbastei 22. sz. — Weiss Mór Bécs II. Tábor utca 11. sz. — Robustain János és társai Budapesti Király utca 37. sz. 1. em. — Haszonszolgálat Vogler Bécs I. Wallisgasse 10.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP A Zalamegyeyi Gazdasági Egyesület, a n. kanizsai tisztviselői önkormányzat és több más egyesület hivatalos közlöny

37. szám.

Nagy-Kanizsa, Szerdán 1878. Szeptember 11-én.

V. évfolyam.

Szent kötelesség.

(H. M.) Elmondhatja a magyar ember: Megnehezült az idők járása felettünk. Vihar pusztít mindenfelől: künn a határon kívül a háború rémes viharraival küzdenek katonánk, bent az országban virágozó városokat pusztít el az árvíz, áldozatul vive emberéletet és temérdek vagyont, és hagyva hátra az áldozatok fejében rémet, pusztulást, a sok évi munka gyümölcseinek romjait, síró özvegyeket, kolduló árvákat. — Gyászos végzetül esztendő! —

Ki képes megilletődés, megindulás nélkül olvasni a hivatalosan kimutatott sebesült vagy megbetegült katonák neveit, kik kimondhatatlan fáradságok után kidőltek, vagy idegen földön nagy erőfeszítéssel küzdve a nekivadult, embertelen felkelők ellen a király és haza szolgálatában haltak dicső halált, vagy sebesültek meg? Oh senki!

É: ki tudná megindulás nélkül olvasni különösen Miskolc és a felvidék még néhány más városának leirhatatlan gyászos esetét? Senki, senki! Lelkünk előtt a romlás és pusztulás ijesztő képe tárul fel. A gyász és nyomor keserves és kétségbeesett jajkiáltásait halljuk ezek ajkairól, kiknek nyomorult, pusztá életén kívül mindenét elvitte a semmit sem kímélő, zúduló ár. A házak romjai között kétségbeesett, félmertelen alakokat látsz. Tegnap még a jólét aranyos napja ragyogott házaikban. Ma nincs betevő faljuk, s ha még csak ez volna, hiszen a részvét kenyeret teremt. De a halál anyaga is pusztított közöttük. A leszakadó záporral együtt jött, hogy ez ne kíméljen életet, s a gyermeknek elvette szülőjét, anyját, gondviselőjét, a szülőket megfosztotta gyermeküktől, s oly iszonyatos hírtelen jött, hogy segíteni nem lehetett; hogy ott látták egymást veszni anélkül, hogy egymásnak segítségére lehettek volna. — Rémtületes éjszaka, a pokol éjéhez hasonló, melyben gonosz szellemek őrjöngő játékokat.

A nap mosolyogva sűt le ismét a romlás színhelyére. De felszáríthatja-e a könyveket, melyeket a romló vihar ezek szemeiből fakasztott? Nem, nem! Csak a részvét meleg napja, a jótékonyság fényes sugára keltheti még életre a még élőkben a letört reménynek a kétségbeesés örvényébe sodort virágját.

Hazánk jómódú és jószívű lakosai! A felebaráti szeretet és könyörületeség szent lángjával gyútsatok világosságot azoknak, kiket, a nyomor rémes éjszakája körülvesz! Mire nem képes egy nép, ha szent akarat lelkeslése hevíti a jobbik kebelét. A haza minden városa, minden kis községe egy-egy oltár legyen, a melyen a felebaráti könyörület áldozatait hozhassa. A fillérekből forintok lesznek s a szenvedők könyveit letörteni emberbaráti szent kötelesség. Ez alól ne vonja ki magát a haza egy fia, egy polgára sem. Minél gyorsabb segítség annál hamarabb enyhül a fájdalom, mely amott a háború esélyei, emitt az elemi csapások nyomán kelt. —

És nem fog visszamaradni a jótékonyság kiváló gyakorlásában városunk sem, mely áldozatkészségét anyai izben már oly nemesen bebizonyította.

Az iskolai tornászat

tekintettel az általános védkötelezettségre.

Az általános védkötelezettség rendszerének meghonosítása óta most legelőször van alkalmunk tapasztalni, hogy nagyobb csapatok gyors mozgásánál különösen oly vidékekre, mint Bosnia és Herzegovina, hol a közlekedési eszközök nemhogy kezdetleges, de általában semmi állapotban nincsenek, mily roppant fáradságnak, strapázatnak vannak kitéve. E tapasztalás bennünket egyszersmind arról is meggyőz, hogy mily elkerülhetlenül szükséges a gyermekre nézve a fizikai képzés, mely testét edzi és képesé tege fáradságok elviselésére. — A tanév kezdetén vagyunk, tehát bizonyosan nem fog ártani, ha a tárgynak néhány sort szentelünk, s különösen oda mutatunk azon lényeges hibákra, melyek tornaoktatási rendszerünkben ugyszólván

permanensekké váltak és sehogysem felelnek meg a tornaoktatás tulajdonképeni céljának.

Azt körülbelül tudjuk, hogy a tornaoktatás a legelőszertöbben és határozottan megállapított rendszer után kezelték Németországban és Svájcban. Azt is tudjuk, hogy e két országban, különösen pedig Németországban a tornaoktatás már az iskolában is a későbbi katonai szolgálatra való tekintettel kezelik, hogy egyzóval kiváló figyelemmel részesülnek különösen azon gyakorlatok, a melyekben való ügyesség később a fiatal embernek, mikor a katonasághoz kerül igen jó és hasznos szolgálatot tesz. A Svájcban egyszerűen elő vannak írva a katonai gyakorlatok.

Nálunk Magyarországon ugylítszik hogy az egész tornaoktatás parádéra megy ki, legalább nem üztik oly rendszeresen, hogy abból akár fegyelmi tekintetben; akár a testképzését illetőleg valóban hasznót látnánk.

A szeryakorlatok túlságos dédelgetésben részesülnek a sokkal hasznosabb és edzészerűbb szabadgyakorlatok rovására. Vizsgálunk is az előbbieken látjuk ifjuságunkat parádézolni; a helyett, hogy az utóbbiak, melyek zene és dobzó mellett szabad helyen volnának tartandók — részesülnek némi figyelemben. — Az a momentum pedig, mely Németországban annyira hozzájárul a hazafias szellem fejlesztésére, nálunk teljesen veszendőbe megy.

Röviden: A tornaoktatást nagy áldozatok árán átültették oktatási rendszerünkbe; sőt még évenként folytonosan képeztetnek tornatanárokat az állam költségén; de nemzetivé nem bírtuk tenni s haladunk vele oly lassúnyen, melyen ifjuságunk fegyelmi és fizikai kiképzését illetőleg semmi hasznót sem látunk belőle.

Magyar közönségünk talán kicsinyli a szabad gyakorlatokat, mert kevés benne a komédiás színészeti; pedig sok tekintetben nehezebbek a szeryakorlatoknál, és sokkal szebb, ha 40—60—100 tanuló a tornán anár parancsára praecise végbeviszi a mozdulatokat és különféle fordulatokat, melyek által a fiatal tanuló fokozatosan megismerkednek a kétségkívül szükséges katonai előgyakorlatokkal. Nem volna szükséges azért a szeryakorlatokat sem elhanya-

golni; de végre amazok képezik ezeknek is alapját.

Jó lesz tornatanároink figyelmébe ajánlani, hogy a szabadgyakorlatok rendszeres és fokozatos tanítása által hasznosabb szolgálatot tesznek, mintha túlságosan dédelgetik a szeryakorlatokat. Amazoknál, azután a magak részéről is alkalom nyílik a hazafias szellem ébresztésére, mert a szabadgyakorlatoknál nélkülözhetetleneknek tartjuk a hazafias dalok éneklését. Csak akkor szolgálhatnak igazán az ifjuság testi és szellemi felállítására és megelégnének azon célzatk, melyet a tornaoktatással egybekötünk, s mely nélkül ezt csak fölösleges időtöltésnek és haszontalan játéknak kell tartanunk. S akkor fejlődhetnek nálunk is a tornaoktatás nemzeti intézményé, mely nélkül célja egyáltalán nincsen.

99
878

Jegyzőkönyv.

Mely a Zalamegyeyi gazdasági egyesület által az 1878-ik évi február hó 25-én 212 878 sz. a. hozott végzéseivel a nagykanizsai gabona és borvásár rendezésére kiküldött bizottság által 1878-ik évi augusztus hó 29-én felvett Nagy-Kanizsán a vásár hely szinén.

A gazdasági egyesület által elhatározott gabona és borvásár rendezésével megbízott az egyesület tagjai közül is a nagykanizsai közreműködő kereskedelmi testület köréből választott rendező bizottság által a vásár megtartására kitűzött mai napon a vásár helyiségében a nagym. n. kir. földm. ipar és kereskedelem ügyi miniszter ur által képviseltetésre kiküldött n. Balázs Árpád bírtos ur — Givina Lajos egyesületi elnök ur, a rendező bizottság és titkár kiadottakban megjelölvén, — elnök ur megnyitott beszédében üdvözölte a megjelent közönséget, mely távolabb vidékekről is érdeklődteivel szávoz volt a vásárt meglátogatni, s miután fölémlít a két mult évi gabonavásár sikeres eredményét — mely a vállalatnak ugy a kereskedelmi forgalom, mint a termelő közönség érdekében hasznos voltát álltati fel, s a III. gabona és borvásár megtartását is kívánatossá tette, s miután a jelen nyomatott országos viszonyoknak, és lanyha kereskedelmi forgalomnak, a jelen vásár újitott érdekeltéssé is tanusított, — s miután a zalamegyeyi gabona termés mennyisége és minőségéről statisztikai adatokat alapult értesítést terjesztett elő — a nagykanizsai III. vidékbeli gabona és borvásárt meghívottak nyilvánították, minnek következtében, az a következő eredményül folyt le.

A vásár a bizottság tagjain kívül, —

A „Zala“ tárczája.

Az én dalom.

Keresgélttem soká-soká:
Melyik legyen az én dalom?
De hiába, nem találtam,
Bár o t feküdt szíjjel tártnan
A dalos-könyv asztalomon.
Gondolatom messze járt-kelt:
A szerelem országába;
S véghetetlen szerelmemben
Csoda-e, ha dalt nem leltem
Ábránd képm alakjára.
Ki tudta vón' dalba szóni
Azt a piciny piros ajkát,
Mely rózsaszínűt lebel,
— Mitől kéjt érez a kebel —
Akár beszél, akár hallgat.
Ki tudta vón' dalba szóni
Azokat a szép szemeket;
S azt az édes, kedves arcot,
Melyet leltem úgy imádozt,
S elefednem soh'sem lehet.
Elefednem soh'sem lehet,
Pedig ő engem elfeledt!
Amig én epedtem érte:
Addig egy orv kéz lestepte,
S vele együtt szerelmemet.
S azóta magától megjött
— Amit kerestem — az ének —
Az lett az én kedves dalom,
Amin mindig gondolkozom:
„Be szomorú es az élet!”
Garay Sándor.

A kít a sors büntet.

— Beszély. —

írta: **Herczegy.**

(Folytatás.)

III.

Szóltanul, folyi a munka. Ez alatt az est lassan-lassan leboritá a tájra titokzatos félhomályt.
„Kedves Arankám, mi a nagy szorgalomban sétálni is elfelejtettünk! Menjünk ki egyet az „ördög-árok“ felé!” — szólt Jolán, munkáját félre téve. —
„Nem bánom, felelt tompán Aranka.”
Könnyű nyári kendőt vetek karjaira, s elindultak.
A Jolán által említett „ördög-árok“ két óriási szikla között levő szoros volt, a falutól keletre. Oldalain merően kiálló sziklatömegek bámultak a távony mélybe, melynek alján puha gyeppezszt terült. A két oldal majdnem egészen kopár volt, csak itt-ott állt búsán egy-egy tenyő-bokor; mintha fájna nekik az elhagyottság, az élet.
Jolán vigan szökölt egyik szikláról a másikra, mintha az örvények veszélyével játsznai akart volna. Aranka komoran lépdelte utána, miután a sidos lányka visszavisszalutott hozzá s pajzán kedvelő akarta ellátni testvérje arcától azt az ijesztő fellegot, melynek okát Aranka mély titokban tartotta.
Ezalatt az est, mint egy közelgő-barna sas halkan-halkan kiteríté szárnyait a komor sziklák fölé; a nap felhő-fátyola alól búsán latott bucsút a hallgatag tájának, mint a távony férj nejenek. A hold, földünk titkos kedvese, előjött rejtékéből s halvány

árcal merengőn kedvesén, kit változatlan hűséggel kísér örök vándorútján.

Jolán az égre tekintett; a hold viszonai tekintetét; a körülötte levő lebelet sugari rezgő könyvnyé varázsolták. Jolán kiolvassa fájdalmas arcából gondolatát. Mintha ezt sugta volna:

„Az én arcomon is égett egykor a boldogság pírja, és az én tekintetemtől gyémánt tükörre lének a tengerek vize. — Most tompa kiadul; én vagyok a hűség, a szerelem örök vándora. Tanuljatok soromon!”

Jolán megértő mindent.

A két lányka ép az „ördög-árok“ meredő szirtje felett állt, Aranka szerlelett igazgatónak látszott; szemeiben valami elnyomott, vad láng tör fel időközönként; ajka libegott.

„Aranka — szólta meg testvérjét Jolán — mond meg: miért vagy oly komor? A te arcodra tekinteni boldogság volt nekem; mindig oly kedves mosoly derengett azon. — És most — én nem tudom — félek tőled. Mi bánt? Ugy-e szeretsz? Miért titkolódsz? A szerelem akkor boldogság csak, ha van szív, mely büjt, örömet egyaránt érzai velünk. — Légy őszinte!”

„Az én szívemben nem oly szerelem nő, melyet az együttlézés táplál. Az én szerelem béréről szakadó sötét sziklatömeg, mely mindent összetör utjában, s végre porrá törten ér sírjába.” Szólt sötéten Aranka.

„Tehát mégis csak szeretsz, édes Arankám! — szólt Jolán. — De lát kit ajándékoál, még szerelmeddel?”

„Valjon tartozom én neked azt elárulni? Te is szeretsz; de jól tudom! azt hiszed nem jöttem nyomra Vandoryval szótt titkos viszonytoknak?” — szólt ingerült guynnyal Aranka.

Bocsáss meg Arankám! Megakartunk benneteket lenni, mivel Elemer a jövő héten fog megkeresni.”

Mit a gyermekét féltő titkár ugrott fel Aranka; sremei vadul forogt; ajka tajtékzott; arcát a retentés szorvedely valója sötét lánggal borította.

„Csakhogy tudom! Emlékezzél kártyajoslatra! Szeiség; s egy retentő lökessel Jolánt az örvénybe laszták.”

Itt a toll megáll kezében. Az óriási bűn gondolata, mit viláam hasítja idegeimet!

Miert adt' az ég a szívbe oly szenvedélyt is, mely másik sírja felett keresi boldogságát?!

A gyilkos lány, mint rohanó fergeteg futott. Haja szétomolva röpült utána; mintha a vészek daemona menekült volna bűnös tudatában a béke anyjára elől. — Rémszen vissza-visszaemlékez s még erősebben futott.

Az atyai ház küszöbéhez érve, sötétepet ruhával, megebeztet tagokkal eszméletlenül rögyött össze.

IV.

Ca... falvától, mintegy óra-járásnyi távolban fekvő Z...ba vezettem a K olvasót. A falu alig néhány házacskából áll egy nyájas völgyecske bűn. Ca...tól a már emlegetett szikla hegység választja el. Egyetlen gyalogútvényen, az „Ördög-árok“

92 8-adrét lapra terjed, a földrajz oktatá-
ban hals istennek már nálunk is mindinkább
elérhető helyet öltet szerint van dolgozva,
a somogygyeji népiszkolák számára irat-
ott. A min. tauterv a népiszkola 3. osztálya
számára, a szülőföld (szűkebb értelmében)
ismeretét írja elő. Igen helyesen, mert mind-
eddig igen helytelen volt azon eljárás, mely
által a népiszkolai tanuló mindent inkább
ismert, mint saját lakhelyét, annak környé-
két, és a megyét melyben lakhelye fekszik.
A későbbi osztályokban, mikor a szülőföld
helyes ismerete által a szükséges földrajzi
fogalmakat elsajátította, sokkal könnyebben
fogja megismerhetni a tágabb értelemben
vett szülőföldet, a hazát, és még később
Európát. Ez által a földrajzi oktatásnak ál-
talanban nagyobb és biztosabb sikere lesz.
Üdvözöljük a derék szerzőt ez új könyvé-
nek megjelenése alkalmából is, és őszintén
őhajtuk, hogy a lelkiismeretes és szorgal-
mas munka abban lelje jutalmát, hogy a
könyvecské egy somogygyeji népiszkolá-
ban se hiányozzék.

A könyv Fischel Fülöp nyomdájából
kérült ki. Kiállítás és nyomás igen jó.

(Még hivas) „A nagy-kanizsai ipar-
os segédék önképző egyesület“ megalakul-
tási ügyében, fontos kérdés megvitatá-
sa végett folyó hó 22-én délután 4 órakor
a „Magyar király“hoz czimzett vendéglő
termében közgyűlést rendez. melyre egy-
már bejárt tagjait, valamint mindazokat
kik az ügy iránt érdeklődnek tisztelttel
meghívja. Nagy-Kanizsán, 1878. szept. 5.
A bizottság.

(Figyelő.) Az Abafi Lajos által kitűnően
szerkesztett Figyelő „Irodalomtörténeti köz-
löny“ V. kötetének 2-ik (szeptemberi) fü-
zete a következő tartalommal jelent meg:
Berzsenyi Dániel, Angyal Dávidtól. — Ki
írta az első magyar nyelvtant? Békeai
Emiltől. — A magyar egyházi szóoklat
története, Dr. Károly Gy. Hugótól. — Edecs
Gergely élete, Abafi Lajostól. — Bácsme-
gyey levelei, Dr. Heinrich Gusztávtól. —
Kazinczi Ferenc levelezéseiből, Dr. Feren-
cz Józseftől. — Valaki Bánk-ban éreke
Dr. Heinrich Gusztávtól. — Szedes Fábi-
án levelei Guzmics Izidorhoz, Kőrösy László
lótól. — Arika György levelei Kovachich
Márton Györgyhoz, Dr. Ferencz Józseftől.
— Költészeti gyűjtemények a XVIII-ik század-
ból Thaly Kálmántól. — Nagy Bihar Al-
bertné (Székely ballada), Balassy Dénestől.
— Irodalomtörténeti repertórium idősebb
Szinyeyi Józseftől.

A „Figyelő“ havonként egyszer jele-
nik meg, július és augusztus hó kivételével.
Előfizetési ára: egész évre 8 ft. fél
évre 4 ft.; egyes füzet ára 1 ft. Evnégye-
des előfizetés el nem fogadtatik. Szerkesz-
tőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., väci
utca 1. szám, a városházatér felé, szemben
a Kegyesrendiek társházával.

A Nagy-kanizsai tisztá össegélyző-
szövetkezet m é r l e g e 1878. év I. felére.

ACTIVÁK		
	frt.	kr.
1. Pénztári maradvány . . .	67	24
2. Anyag készlet	10	20
3. Fejlesztési alap	25	—
4. Tagok tartozásai	9389	53
Összesen	9491	97

PASSIVÁK		
	frt.	kr.
1. Tőke	8735	—
2. Tartalék alap	269	50
3. Nyereség	449	24
4. F. évi osztalék	17	23
5. Bizományi számla	29	—
Összesen	9491	97

Nagy-Kanizsán, 1878. július hó 12-én.
A nagy-kanizsai tisztá össegélyző szö-
vetkezet nevében:
Opriss Péter s. k. Sokál József s. k.
szövetk. igazgató. szövetk. könyvviz.
A szövetkezet felügyelő bizottsága nevében:
Zók Nándor s. k. Lendvai József s. k.
felügyelő biz. tag. felügyelő biz. tag.

Közzgazdaság.

Szeptember havi teendők emlékeztetője.
Szeptember a legkellemesebb időszaka az évek A nap égető heve kellemes
meléggé változott, mely a fákra és venyi-
géken levő gyümölcsöt megéleli.
Az arany hullámos kalász is eltűnt a
mezőkről, az aratás bevégeződött; elkövet-
kezett a vetés ideje, hogy a kikelt gabona
a remény zöldjével biztassa a gazdát to-
vábbi munkásságra.
E hónapban teendőkre betűrendben
hozza lapunk a kedvesen fogadott emléke-
ztetőt; azonban nem árt azokat általánosan
is megemlíteni.
Első a contro. Nézzük meg nem ma-
radt-e el valami a multról; ha elmaradt,
hozzuk helyre még van ideje.
Ezután következnek a hitelünk fenntar-
tása, mit egy eszközölhetünk s erősíthetünk
meg, ha tartozásunkat pontosan lefizetjük,
megadjuk a hazának mi a hazáé, a föld-
nek (ádes anyának) mi őt megilleti, va-
lamint embertársainknak is; különben hi-
telre számot nem tarthatunk. Ez oly fon-
tos tárgy, hogy az „Adósság“ czim alatt
röla emlékeztünk.
Az állattenyésztésnél az időváltozás
miatt több betegség fordul elő e hónapban
betegségek orvoslását ahhoz értő állator-
vosra kell bízni.
A borászatonál a legujjabb tapasztala-
tokat alkalmazni.

A kertészetnél a maggyűjtés és be-
rakódás játszása a fő szerepet.
Az erdészetnél mindig van teendő, je-
lenleg maggyűjtés és száraztétel a fődolgoz
A gazdaságonyoknál sok a teendője
a legfőbb a ház tisztogatása; mit szűretig
el kell végezni. Ellenben a gazdasz a ház
oldalait és tötöket, szőnye és szalma kasza-
kat takarítja, hogy az eső a padlásra le-
vő holmikat meg ne rongálhassa. haza ta-
karítja mindent a rétről s a mezőről, ré-
gi réteket feltöret s újakat alapit.
Tűzfelő fáról a jó uttal gondoskodik.
A dohányt füzetit és bálókba rakatja.
A hizókát az óiba tölteti.
Cséplést, nyomatást folytatja, s a
felesleges magot jó áron eladja.
Egyed ur tiszteletére a komlószedés
bekövetkezett; míg az áldást a gyúthócs
és konyhakertekből is bekekk takarítani.
A méhek szorgalma is megdézma-
tik.
A rétekről a sarju haza szállitattik.
A szőlőkben hó szűretre van kilátás
melynek legtöbb hasznát azok veszik, kik
borukat a jelen időre kívánalmat szerint
kezelik. (T. G.)

Bir-é nemzetgazdasági szempontból ga-
bonatermésünk gyors értékesíthetése fon-
tosasággal és ha igen, mily módon volna az
elbágyítható? ezin alatt talpraesett osikk
jelent meg Sagar Sándor úrtól a „Sopron“
legutóbbi számában. Iró látatkozván azon
általánosai érzetét és beismert tényire, hogy
Amerika és Oroszország ömäs versenye ha-
va-tovább agyonnyomással fenyegeti ga-
bonatermelésünket, és hogy e versenye-
szemben a mi egyetlen elönyünk csupán ab-
ban áll, hogy gabonánkat azoknál korábban
szállitathatjuk a világgazdaságra; mindenek fe-
lett szükségesnek tartja ugyanezért az oly
gazdasági gépek és eszközöknek minél sze-
lesebb körben elterjesztését és meghonosítá-
sát, melyek a gabona minél gyorsabb
elkészíthetőségét előmozditják. Előadja ennek
kapcsán egy részt azon okokat, melyek e
gépek nagyobb elterjedését elédig akadályozták, másrészt említi azokat az iránt,
hogy miképp lehetne és kellene ezen
segíteni. Állitanaik a gépgyárak a vidéken
minél számasabb ügynököket közbizalom-
ban részesebb egyének közül (részéről er-
re különösen a községek és körgyökzetek
ajánlja), kik aztán igyekezzenek községek-
ben a hitellepes kisbirtokosokat és paraszt
gazdákat csoportokba egyesíteni, hogy e
csoportok közös szavatóság mellett rész-
letfizetésére egy-egy cséplőgépet vegyenék
melynek locomobilja a téli hónapokban
öröl-malom hajtására is berendezhető volna.
Az így vett gépek teljes kifizetetéséig
sem eladhatók, sem a gépgyár beleegyezése
nélkül másra átruházhatók vagy a köz-
ségtől elvihetők ne legyenek. Minden csé-
plőt vagy őrlött gabonából meghatározott
részt veendő és a gabonarész ára minden
körülmény közt a vételár törlesztésére for-
ditandó stb. Tekintettel azon körülményre
hogyha valamely gépgyár pénzvisszonyai
az ily mindenesetre több évre terjedő oda-
hitelhez nem engednék meg, azon esznél
veti fel iró, hogy akkor az a gyár egy a
vidéken má fennálló bank vagy takarékpén-
ztár közbenjárásával köthetné meg az
ügyletet, vagy egyszerűleg leszámitolhatná
a kapott kötelezvényeket az ily pénz in-
tézeteknél.

Pártoljuk az eszmet részünkről is őhaj-
juk, hogy minél szélesebb körben találjon
vászhangra és kizsázdáinknál minél nagyobb
számban horosuljanak meg eképpen a ga-
bona kívánt korai elkészülését okvetlenül
nagyon előmozdító ily gazdasági gépek.
Csupán az utóbbi pontra nézve van azon
ászrevételünk, hogy a jelzett transactót
a vevő csoportok sokkal könnyebben és
előnyösebben elvégezhetik vidékiek pénz-
intézeteinél, mint a gépgyárak. De legtöbbet
fog e részben is lehetni a „Kisbirtokosok
Földhitelintézete“, melynek egyik rendel-
tetése az ilyféle rövidebb tartamú forgó
tőkekölcsönök nyújtása is lenne, és a mely-
nek mihamarabb megvalósulását tehát már
e fontos érdek szempontjából is őszintén
kivánjuk. (E-r.)

Vegyes.

Az Egerben megjelenő „Hevesvár-
megye című lap a következő leírását adja
azon borzasztó csapásnak, melyet az aug.
31-diki árviz okozott:
Borzasztó istenítéletre ébredtünk.
1878 aug. 31-ike örökre gyászos em-
lékezetű nap lesz Eger város történetében.
Ha tűzvész pusztította volna el a fel-
várost, nem tett volna oly óriási rombolást
s nem okozott volna oly kiszámíthatlan re-
geteg kárt, mint az aug. 31-iki vizár.
Eger város összes kereskedése tönkre
van tette, a város ipajúzó polgárságának
nagy része koldusbotra kárhoztatva, a cifra-
negyed majdnem megsemmisítve, számtalan
család véginségre juttatva, számos ember-
létet s milliókat meghaladó kár!
S mindezt mi okozta? — az a kis
patak, melyet ha ma egy idegenek meg-
mutatás s elbeszédelt határt nem ismerő g-
rázdálkodásait: szembe nevet s ast monda
hogy hazudol.
Eger városa hangyaszorgalmu polgár-
sága hosszú évekre visszavetett a haladás
utjától s ha 50 év mulva sikerül vissza-
állitania azon állapotot, melyben a város a
borzasztó katasztrófa előtt volt, méltán gra-
tulálhat polgári vasszorgalmának.
De kísérték meg a városra gyászhö-

ző esemény leírását, mely feladat teljesíté-
sére habár gy gének éreztük tollunkat,
hivatásunk parancsolta kötelességünk foly-
tán mégis halvány képet nyujtunk a tőket
nem ismerő elem pusztításának:
Aug. 30 és 31 között éjjel a Békón
óriási felhőszakadás volt s a számszéd he-
gyek közt szintén nagyobb esőzések levén,
a viz mind az Eger patakba folyt le, mi a
szék medré fövőcskában meg nem férvén,
már a szárazvási völgyben nagy pusztita-
sokat tette, rombolva vonult az árrá hata-
maskodott víztömeg Eger város alá, hol azt
a cifra-kapu óvaszádos védfala egyideig
szerecsenösen visszatarthatá.
Míg a védfal dacolt a tomboló árral,
addig mi vésztől sem lehetett tartani, mert
a cifra-hid szék nyílásán csak annyi viz
léhetett a városba, mennyi rövid időn min-
den nagyobb baj nélkül kifolyhatott. s bár,
már 5 óra előtt a piacra is betöltött a viz,
ez nem tett volna nagy károkat, ha reggel
hat órakor a védfal előtt összetornyosult
óriási vizár bámulatos erővel el nem szá-
kitja a szilárd védfalat, s az így keletke-
zett mintegy 20 ölnyi nyíláson egyszerre el-
nem öti a cifra-negyedet s majdnem az
egész belvárost.

Mily borzasztó erővel rontott az ár a
védfalnak, kitűnik abból, hogy mintegy 40
ezer mázsa darabot a kétél széles falból
körülbelül 60 lépésig hurodit magával.
Pár perc mulva ezután viz alatt volt
az egész cifra-negyed, a mecset-utca és tér
a piac- és piac-utca, a hal piac, az orosz-
lán, szent-János, érek- és Széchenyi-utca,
a lyceum-tér, káptalan, cukor- és Erzsébet
utca, valamint az ezeket környező utcák. A
viz az utcákon sok helyt kétél magas
volt s őrlött gyorsasággal száguldit egyik
utcából a másikba mentésről szó sem le-
hetett, kiki saját magát igyekezett bizton-
ságra helyezni.

Borzasztó látvány volt az emeleti ab-
lakokból szemlélni mint tör be a kapukon,
mint ragad a házakból mindent magával a
főce vesztett ár, s a tengerré vált utcák-
házatöket, malomkerekeket, hidakat, hór-
dokot, óriási gerendákat, ládákat, lovakat,
tehéneket, sertéseket, s mindennemű állat-
hullákat, sőt fűdőelő embereket is lehető
látni az árral küzdve. Számos embert men-
tetek meg a vízbe fulástól az által, hogy
az emeleti ablakokból kötetel s más mentő
eszközöket dobtek le a küszködőknek; így
sikerült a többek közt a piactéren a Tent-
scher-ház emeletébe is felhúzni négy em-
bert, kik habár uszni tudtak, végkimerült-
ségükben már majd elsodortattak az ár által.
A földszinti házakban a padlásokra
menekültek a lakók, midőn látták, hogy
szobáikba is betört a bős elem, sőt sok hely-
en az emeletről a padlásra kezdtek már
huncokkodni, mert a viz 7 óráig egyre nőtt.
Ezután lassan-lassan apadni kezdett
a viz, mi annak vált közzsítható, hogy az
érekert falait beóntván szabad utat ta-
lál az Eger völgyének.

8—10 óra közt végre a sújtott részek
legnagyobb része megszabadult elnyelésael
fenyegető kellemetlen vendégtől.
Szivrendítő látvány terült ekkor min-
denfelé a szemlélő elé.
A város legvirágzóbb része tönkre
tette s az utcák rút szappal fedve mindenütt.
Az összes kereskedésbe benyomult
a viz s sok helyt a bolt tetőzetéig ért,
semmitv éven a kereskedő minden vagyónát.
Az álványokat és árúkat össze-vissza-
forgatta a boltokban és raktárakban s a hol
csak 3 lábnyi volt bent a viz, ott is az
egész üzlet fel lett forgatva s lábnyi iszap-
ban fel nem ismerhető állapotban bevertek
az árúk. A fűszerkereskedésben a cukor
annyira elolvadt, hogy csak a papir és spárpa
jelezi a süvegek előbbi helyét.
Borzasztó rombolás és még borzasztó-
több kár!

A kerítések mindenfelé összeomolva,
a cifra-negyedben számtalan ház romba
dőlte, sőt még az érek-uticában is össze-
dőlt a „Széchenyi kávéház“ melletti volt
Schmid-féle emletes ház.
A várost összekötő hidakat mind el-
rombolta az ár, csak a barátok-hidja állt
egészen ellene a pusztulásnak.
Legnagyobb volt a viz s aránylag leg-
több pusztítást tett a két piacon, a piac-,
(Gröber-) mecset-, és szent-János utcában.

Behatolt a megyei és törvényességi
földszinti hivatalokba s rengeteg kárt oko-
zott különösen a telekkönyvekben.
Behatolt a minoriták s Ferenc-rendű
barátok templomába s ru' iszáppal mocs-
kolá be az isten házat. A minoritáknál a
kriptát is beszakította s a zárdát két helyen
jelentékenyen megsepszté, hogy az össze-
dőléstől lehet féltetni.
Tönkre tette a viz a három gyógy-
szertárt is, s az irtalmosoknál alig tudták
megmenteni a földszint fekvő betegeket.
A póstahivatal szintén súlyra lón, s
két napig postai kötelekedésünk teljesse szű-
netelt részint azért, mivel Eger és Kis-
Tálya közt a vasuti töltést elszakította a viz,
részint azért, mivel az egész posta-hivatalt
felborgatta az ár, s annyira a mennyire est
rendezni kellett.

Távirdái összeköttetésünk is szűnetelt
egy ideig, mivel két oszlopot szintén kidőn-
tött az ár.
Felforgatta a katonai raktárakat s a
felszerelés jelentékeny részét elragadta.
Betört a gőzmalomba s a gépezete-
ket megromtván, a gabna raktárakból so-
dort magával mindent.
Leírhatlan — egy szóval — a pusztulá-
s, melyről fogalma csak annak lehet, ki
a semmitv tett s összerombolt helyeket be-
járja. Az okozott károkról eddig a hivata-
los jelentések alapján a következő statis-
tikai adatokat hozhatjuk nyilvánosságra:
Ember-lét 8 lett a vizár áldzata.
Mind gyermekek és nők
Az összeomlott házak száma eddig 25,
de ezenkívül 60 házat fenyeget az össze-
omlás. Lovak és marhákból 147 db. a vesz-
teség. A napi álmelés tekintetéből azonnali
segélyre 1059 egyén szorult.
Az általános kár (épületek, hidak, ke-
reskedelmi és ipar-cikkek, butorok, kész-
pénz, arany és ezüst neműekben, ruha és
fehérneműekben) mintegy két millióra be-
csülhető, bele nem számítva a katonai rak-
tárakban tönkre ment 3 ezer emberre való
s másfél millió értéket képviselő teljes hadi
felszerelést.

Ezenfelül a város I. II. III. és IV-ik,
továbbá a felhalmi, cifra és maklár II-ik
negyedben levő házak legnagyobb része, a
hatvan IV-ik negyedben pedig egy cseké-
lyebb rész megrongálva van.
Rettenető károkat ezek, s méltán felvet-
hetjük magunkban a kérdést: vajh, mikor
pótoljuk helyre az elvesztetteket?!

Vasuti menetrend.
Érvényes május 15-től 1878
A buda-pesti időtmutató óra szerint,
indul Kanizsáról
hova:

Vonat szám	Óra	perc	idő
205 Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméba	4	48	reg
215	2	30	délü.
212 Buda-Pestre	4	58	reg.
202	2	6	délü.
204	11	30	estv.
313 Bécsbe (Szombathely, Bécs-Ujhely felé)	5	8	reg.
301	11	48	estv.
315 Sopronba	3	38	délü.
203 Triestbe és Pragerhofon keresztül Grác és Bécsbe	4	50	reg
102	2	47	délü.

Érkezik Kanizsára
honnet:

215 Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméből	1	41	délü.
206	11	11	estv.
203 Buda-Pestrel	4	20	reg.
201	2	5	délü.
211	9	44	estv.
314 Bécsből (Szombathely Bécs-Ujhely felől)	10	27	est.
301	4	5	reg
316 Sopronból	11	53	dél.
214 Bécsből Grác, Marburg, Pragerhof felől	4	12	reg
202 Triest- és Bécsből	1	21	délü.
204 „ és Villachból	11	—	estv.

Felelős szerkesztő: HOFFMAN MOR.

Jószág.
Zala Szent-Mihályi
vasuti állom. helységében, egy jó föl-
dekkel, sok rétekkel, szép lakházzal,
kerttel ellátott 260 és néhány hold bir-
tok kibérlehető, esetleg örökre megvehető.
Chernel Ignác
CSAB-RENDEKEN.

Legujabb látványosság
NAGY-KANIZSÁN.
A „BUZATREN“ naponként reggeli 8 órától esti 10 óráig fényes kivilá-
gítás mellett nyitva van
WERIN R. nagyszerű stereoskop
műkiállítás,
mozgó pleorama nagy csataképekkel, mely 500 legujabb és legérdekesebb
látképet tartalmaz, s ezek közt a párisi dalmu- balleto- operettebéli csoport-
ozati képek, továbbá a legujabb orosz-török háboru nevezetesebb mozzanatai, kü-
lönösen
ütközetek Plevnánál és Arabkonálnál.
Ezenek kívül láthatók a természet után felvéve: a bécsi, philadelphiai, pá-
risi világkiállítás és a budapesti árviz.
Végre külön kabinben felette érdekes párisi titkok.
Belépti díj személyenként 20 kr.
Minden látogató emléket is kap.
Ezen e nemből egyedűl műfénycépek Európá legelső városaihan legnagyobb
tetszéssel fogadtattak és ennélfogva itt is számos látogatót reményiek és kérek.
Mély tisztelettel
WERIN R.

Könyvvivők,
penztárnokok,
segédek és neve-
lőknek

helyet szerez, —
továbbá az adas-
vevésnek
minden nemeit pontosan és olcsón eszközli

Buchwald Albert

Győrött.

Mindenki, ki szerencsés-
jét a számlotte-
riában fellelni akar-
ja, csak bizalomteljesen
forduljon

ORLICÉ RUDOLF

mennyiség-tani tanárhoz
Berlinben, Wil-
helmstrasse 127.

Ezen utasításait csupán mint
szerencsés összeállítást celszerű-
leg és biztosan ajánlhatjuk.

A referens.

Alulírottánál
azonnal érbe adandó :
egy 2 szobából,
konyha, előcsar-
nok, és pinczéből
álló lakás üzleti
helyiséggel
együtt évenkénti 250
frtért és a
házberadó
felének fizetése mellett.
Szt. Balázs, u. p. Gelse
1878. sept. 11-én.
Öz. KRAUSZ MATILD.

A tisztos házi asz-
szonyok

csak úgy vannak biztosítva, egy
eredeti

Lotz féle

mángorlót

megkaphatni, hogy ha azt saját
gyárából

Lotz Károly

Wien, Weinhaus, Hauptstrasse, 12.
czim alatt rendelik meg.
530 2-10

Dr. Handler Mór

orvos és sebésztudor, szülész és szemész,

gyógyít gyökeresen fényes a tartós siker biztosítása mellett mindennemű

titkos betegségeket

1) Az ünfertőzésnek minden következményeit, u. m.: az ingerlékeny
gyengeséget, az ondfolyást, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

2) húgyesőfolyásokat (még idültéket is), a nemzórészek bujakóros feké-
lyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elcsufításaiban;

3) húgyesőszikkuléseket;

4) friss s idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehér-folyást,

5) bőrkiütéseket;

6) a húgyhólyag betegségeit és mindennemű vizelési nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este
7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utca 1. sz. kigyó- és városház-utca sar-
kán. (Rottenbiller féle házban) 1. emelet, bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik és a gyógyszerek meg-
küldetnek.

3-24

Nincs többé buzaüszög!

A DUPUY N. féle magtisztító
szerének alkalmazásánál.

E tisztító szer (rézgalic (kékítő) és más maró savakból össze-
állítva) elpusztít teljesen — ha *mindegyik csomagon látható*
egyszerűen kivihető használati utasítás pontosan teljesítettik — a magon
lévő üszögmagport buza, árpa, zab, köles, tengerinél sat.

mint azt számos bizonyítványok tanúsítják.

A nagyméltóságú m. kir. földművelési Miniszte-
rium tudósításai ajánlják az N. Dupuy-féle tisztító-
szert mint egyike a leghathatósabb szereket a buza-
üszög elpusztítására. —

Kívánatra előrajzok bizonyítványokkal ingyen és bérmentve szol-
gáltatnak.

Egy csomag ára 2 Hectoliter (200 liter) magnak
30 kr. o. e.

Koss & Dupuy Bécsben.

Főeladási-raktár:

Rosenfeld Adolf urnál
Nagy-Kanizsán.

A kedvelt és évek óta künönök ismert

József-főherczeg toll,

mely ruganyossága és tartósságánál fogva
különös jó hírben áll, valódi minőség-
ben kizárólagosan csak a

Bineter-féle

papir- és íróeszköz kereskedésé-
ben kapható.

Ugy szintén mindentféle kereskedelmi köny-
vek sajtó készítmény, és mindentféle papir
és rajzeszközök, nyomtatványok legnagyobb
választékban.

Budapesten, Károly-körút 19
(B. Orczy-féle ház.)

Iskolai értesítők

Nyilvános

polgári és kereskedelmi iskolám és

nevelő-intézetemben

együtt, Budapesten, Károly-körút 22. sz. (országút 4.) a 26 dik
iskolai év folyó évi szeptember 3-án veszi kezdetét. A növendékek
felvétele augusztus 20-ától naponta délelőtt 8 órától 12-ig és délután 3
órától 5-igjelethetnek meg.

Intézetemben (nevelőintézet) a reám bízott növendékek általam s
nőm által a leg gondosabban ügyeltemek fel s a le szeretteljesebben
ápolatnak. Azok nevelése körül nekem több mint 30 évi több oldalu
tapasztalás áll rendelkezésemre, a mi arra jogosít, nevelőintézetemet min-
den t. e. szülőknék a legjobban ajánlani. Tudósítványok kívánatra
522. — 10

Röser Miklós.

FEHÉR MIKLÓS

egyedüli vezérügynöke John Baker, B. Kittmer és Edv. Humphries
legelső és legnagyobb angol szelölő, tisztító és nőiségi rosta gyárosoknak:

ajánlja a n. é. gazsákoszónégnek az eredeti angol — egyedül
csak nála kapható — JOHN BAKER és BENJ. KITTMER
szőrő és szelölő rostákat, valamint a legjelesebbi kvalitás
ú ut készítő

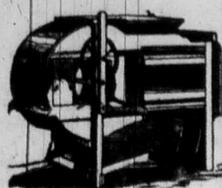
EDV. HUMPHRIES rostákat, nemkülönbén s legújabb és leg-
jelesebb bármily fajta — 5 különböző gyárostól birt — fran-
cia választógépeit, konkoly vadhorso, búkköny, zab és
árpa kiválasztására.

Iroda, raktár, kiállítási csarnok és javító-műhely:

BÉCSBEN,

III. Pragerstrasse 13. „Hotel Hungaria.”

Arjegyzékek díjmentesen küldetnek.

BUDAPESTEN,

álló ut 12. szám. „Kösztelek.”

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében kaphatók
mindennemű
tankönyvek
AZ 1878-9 tanévre
szabott áron.

Jegyzekek: főgymnasium-
Real-, Polgári- és Népiskolák szá-
mára ingyen szolgáltatnak ki.

ZÁLA

MEGYEI ÉRDEKŰ

KÖZMŰVELŐDÉS, TÁRSADALMI- ÉS GAZDASÁGI HETILAP

A Zalameyei Gazdasági Egyesület a n. kanizsai tisztii önszolgálati szövetkezet és több más egyetel hivatalos közlönye

38. szám.

Nagy-Kanizsa, Szerdán 1878. Szeptember 18-án.

V. évfolyam.

Az erkölcsi elszegényedés.

(H. M.) A bajok azon számtalan forrású között, melyek a társadalmat veszélyeztetik, annak egészséges fejlődését akadályozzák és feltartóztatják; azt alapjában megtámadják; lételet aláássák és törzökét elkorhadással fenyegetik — az erkölcsi elszegényedés a legveszedelmesebb egyike.

Százsor és ezerszer igaz, hogy az anyagi jólét alapja és föltéte minden fejlődésnek, hogy az anyagilag szegény társadalom sok mindennek hiányával van, ami a szellemi sőt erkölcsi fejlődésre is nélkülözhetlenül szükséges. De a legnagyobb gazdagság sem képes feltartóztatni a romlást, ha akarat és erkölcsi erő nem párosul vele, sőt a gazdagság szokott némelykor az első lépés lenni a romlás, a pusztulás felé.

Jelenkori társadalmunknak egyik égő sebe a folyton tovább harapódzó erkölcsi elszegényedés. Találkozunk vele minden téren, a társadalom minden rétegében. Mindenütt kísért, a hol az egyszerű erények a nyiltszivűség, az igazságérzet pusztulását tapasztaljuk.

Az általa származott ferde viszonyok a társadalmi rendet felbomlással fenyegetik. Az őszinteség helyébe lép a ravasz kétszínűség; a bizalmat, mely minden oldalról elégedettséget szokott szülni, felváltja a bizalmatlanság; az egyenes nyílt szó, mely kifolyása az egyenes lélek meggyőződésének, teljesen elveszti érvényét és helyét elfoglalja a kendőzött álnokság, a léha hízlegés és a nyomorult frázis. A szédelgés veszedelmes játékát űzi a becsületes munka rovására; a hűség és igazságszeretet elcsapott ebekként bujkálnak, menedékhely után, mert a hazug arcátlanok felütötte tanyáját és uralkodik.

Az erkölcsi elszegényedés mocsár, posvány, melynek mérget lehelő gőze megöl mindent, mi közelébe kerül.

Hatása ott nyilvánul legjobban, a

hol a jellemeket mérlegeljük, a hol az emberekben a jellemet keressük.

Minden kornak nagy feladata a jellemképzés, de Benzsenyiként: Csak sást nemzenek a sasok s nem szül gyáva nyulat Nubia párducz. Az őssztársadalom iránya visszatükröződik az egyének eslekedetein, tettein. Oly idők, melyek az elszegényedés sajnálatos tünetényeiben nem szegények különösen alkalmasak arra, hogy a társadalmi működés minden terén részben megakasszák a haladást, vagy e haladás föltételeinek és az ebből származott viszonyok felforgatása által káros és veszedelmes irányba tereljék a fejlődést — Az ily tünetekkel találjuk minden kor bir; az egész emberiségnek életében nem találunk oly illopontot, melyben valamely népnél az erkölcsi egészség és épség mellett az erkölcsi szegénység kóros tünetényeit észlelhetnők. Hiszen Lessing szerint a tiszta igazság csak az Istennek való, az emberé pedig az igazság utáni vágy, a lelkiismeretes törekvés az igazság kutatásában. Nem is a magvak lakják a földet, s akarmely nép fénykorában bizonyosan ott lesz az árnyék is. S valamely társadalomtól kívánni, hogy minden egyes tagja a hosszú, nagy láncban mocsoktalan tiszta legyen, az lehetetlen. De az erkölcsi elszegényedés az után itélendő meg, vajjon bizonyos erkölcsi fogatkozások mennyire harapódtak el a társadalom egyes rétegeiben, hogy kivételeket képeznek e, vagy pedig máris szabályokul tekinthetők. Ez áll azon itéletről mely az egyesre vonatkozik, és áll egész társadalmakat képező csoportokról. S valamint az erkölcsi világrénd ellen vétő egyéneknek több utóbb lünehődnie kell annak kiengesztelésére, ugy egész társadalmak, népek és nemzetek, ha az irány, melyet fejlődésükben követnek az erkölcsi világrénd ellen vét, ugyanazon sorsnak vannak alávetve. Ebben áll az egyének, ebben áll a nemzetek, társadalmak tragikuma.

Kitűnik ebből, mily fontos a jellemképzés az egyesekre ugy, mint a társadalmakra nézve melyek az egyesekből állanak. — Errol majd máskor.

Zalameyei közegészségi ügye

május, június, július és augusztus havában.

Megyénk közegészségére vonatkozólag a megyei alispán ur hivatalos jelentéséből a következőket közöljük. A jelentést a következőleg vezet be.

A törvényhatóság állapotáról és a közigazgatási hivatalos ügyvitel körében tett intézkedésekről törvény értelmében előterjesztendő jelentésem ezuttal e folyó évi május hó 1-től augusztus hó végeig terjedő időszakot foglalja magában, s leggyen szabad mindenekelőtt megjegyzem, hogy az említett időszak alatt közállapotaink általános jellege kedvezőnek épen nem, — hanem több tekintetből inkább kedvezőtlen, sőt végső részében annyira súlyos viszonyok közt lelkünk moniható, miszerint a közhatalosi hivatalos ügyvitel teendői nemcsak ezer felett felszaporodtak, hanem kötel sger kezűvel eláthatatlan is nagy nehézségek leküzdésével járt. Én még is, mélyen tisztelt közgyűlés; ha már mellőzöm bővebb elemzését, az erre indokul szolgáló s eléggé ismeretes körülményeknek, melyek különben is az alább felsoroltak részletes adatokban kellő jellemzésűleg találandják, nem szabad elhallgatnom azon elismerésemet, hogy megyénk lakossága a feltámadt komoly viszonyok között is honpolgári kötelemait lehetőleg hűven teljesíteni igyekezett s nem csupán oly ügyekben, melyekben előbbi évek mulasztásait kétszeres erőfeszítéssel kelle pótolnia, hanem oly rendkívüli esetekben is, melyekben annak tanúsításától az önmegtartóztatás érvényét elvitatni nem lehet. — S ép azért lelkiismeretes kötelességemnek tartottam kifejezést adni az elismerésnek, mit is azon legbővebb közhajunk kifejezésével teljesíték, hogy az ily rendkívüli megpróbáltatásokat megelőzően és az állam igaz érdekeinek érvényesítése, és az ebből áradó közmegegyezésnek általa véltse fel!!!

Ezzel jelenlésem tisztes tárgyaira térve át: A közegészségi állapot az embereknek május, június és augusztus havában általában kedvező, sőt július ha-

vában is a kelendő időjárás viszonyaihoz képest kelégitő volt, járványos vagy részleges kor nem uraltott, szórványosan leginkább a catarrhalis és a változások légző és emésztő szervek hurutos bajai, vegre hagymáz és vérhasnak egyes esetei mutatkoztak, a betegségek forgalom re des arányával, kivéve a tapolcazi járást, hol a változás és behurut ugy a felnöttek valamint a gyermekek közt sűrűbben lépett fel, s az orvosi segélyt igénybe nem vevő alsóbb néposztálynál gyakoribb elhalálozásokat is idézett elő.

Természetes ember-himlő esete a lefolyt 4 hó alatt nem fordult elő, az évi hivatalos védkimóltás a megye egész területén május hó elején megkezdetvén, az a kijelölt oltó kerületek szerint a rendes járási orvosokon kívül alkalmazott segéd oltó-orvosok által már nagy részben befejezett, részben pedig folyamathat van.

A lefolyt 4 hó alatt sajnos öngyilkosságnak 8 szerencsétlen esete fordult elő, — ezek közül 2 esetben agyonlövés által, 5 esetben felakasztással és egyben mérgezés által hajtottat végre az önkivégzés; mellyőze a szerencsétlen állapotok névszerint felsorolását tisztelettel megjegyzem, hogy mindezen eseteknél a szabályszerűleg teljesített vizsgálatok által az öngyilkosság constatatván, a gyaszos tett indokait életuntásra gymitató körülményeknél egyéb nem volt felderíthető.

Véletlen szerencsétlenség által halál összesen 15 esetben fordult elő, melyek közül 3 felnőtt egyén és két 9—11 éves gyermekek fürdés közbeni vízbefúlásnak 6 egyén villámpapánsnak, 1 egyén leomló föld által agyonzuzásnak, 1 nőcseléd a hévízi fürdőben kávé főzésre használt spirítustól meggyulás következtében elégsének, végre két egyén elgázoltatásnak lettek áldozataivá; mindezen eseteknél a kellő vizsgálat teljesítetvén az eredményhez képest a mennyiben a szerencsétlenség előidézése vétkes gondatlanságnak volt betudható ezek iránt a vizsgálati iratok az illetékes bíróságok szabályszerűleg átvéve lettek.

Elnökörnél 4 esete fordult elő, melyekre nézve a szabályszerű orvos rendőri eljárás fogamat sítatván az egyik szerencsétlen közegészségi körállapotnál fogva az országos tébolydába szállítottat

A „Zala“ tárczája.

A kít a sors büntet.

— Beszély. —
irta: **Kerecsenyi.**
(Folytatás és vége.)

Hiába sirt, hiába öntözé keblét keserve könyvekkel Etelka; a karok pillanatny, tiltott ölelésének gyalázatát nem moshaták le a megbánás tengernyi könyei. Egy hónap mulva betölté nagykorúsági évét; kivéte gyámjától örökségi öszszegét; elutazott; azt sem tudták; hová? Ekkor jött Z... taluba egy kisebb birtokot vásárolván Inpét akarta titkon kisérni Aladár lépteit. A legnagyobb elzárkozottságban élt; egyszerűen járt, majdnem pöröslőnyben.

Letelepedése után mintegy 3 hónapra egy este fájdalmat érzeti, s éjtél tájon lehallt a fájdalom tiltott gyümölése Tanu nélkül történt minden.

Isten volt tanuja a szédület gyönyörének; ő volt jelen egyedül a kéjszűite fájdalomnál is.

Etelka emberfeletti erőt tanusított. Hosszu, mély álom után felkelt s gyermekét lepólyázva, legbelső szobájába rejté.

Másnap éjjel sötét köpenyben burkoltan vitte melegn eltakart gyermekét Cs... taluba Szigethy Aladár parkjába. Itt találta Szigethy neje a kedves gyermekét, kiből később Jolán lett. Mi több a jó nő annyira birta fértjét, hogy ez saját nevével ruházta fel; s így lett belőle Szigethy Jolán.

Mily titokzatos a sors működése!

„De mért vitte Jolánt Szigethyhez a bizonytalan jövő elé Etelka?“ Kérdehetné a k olvasó.

Etelka máj hírből tudta a Szigethy család nemesszivűségét; s mivel ő Jolánnak nem adhatá meg feltűnés nélkül a kellő nevelést, szíve ahhoz utalá, kiknek ez másod sorban életét köszönheté.

Amit tudjuk bizalmában nem csalódott, mert Szigethy és széplakú neje náélkül hogy a talált gyermek kilétét bármelyik csak távolról is sejtette volna, mint saját lányukat nevelték.

Biró Etelka titkon kisérte lánya lépéseit s gyakran görögöltek le szeméiből a folytonos magánosság buja között az anyai örömmek drága könyei, midőn drága Jolánját napról napra gyönyörűbb alakban látta feltűnni.

A későbbi eseményt már e mondottuk. Ez titka a megagult nő és Jolán multjának.

Beszélyünkét akkor szakítottuk meg midőn Jolán mély álomba merült.

Mintegy 2 órai erőt adó álom után felnyitá szeméit s a hála kifejezésével emlelé Biró Etelkára. — „Köszönöm jó bálkót, asszonyom!“ — szolt remegő hangon.

Az agg nem tudott szólni, csak szorígtatá a beteg lány sovány kezeit, míg szeméből egy nagy könyecsoopp görögölte le barázdált arcán nemes keblére.

A titkot nem akarta Jolán előtt felidézni. Nem volt éreje mondani: Hisz lányom vagy? Érted hagynam el a paloták csillogó terméit. Itt hordoztalak szívem alatt, az anyává léte szorongó reményével. Jer Jolánom anyád keblére!

Mindent fájó lelke elgondolá de a

gondolat ajka hát meg. — „Hátta azután Jolán kérdésné atyját, mit feleltne akkorkor? ez volt, mi lezarta ajkait.

Jolán napról napra ádult. Az agg nő és Jolán között egyre szorosabbá lett a viszony. Biró Etelkát anyaságának tudata, Jolánt az a titokzatos sejtelen, mely bennük a rekonszervekhez oly nagy varázsszóval csatol, a legközintébi szeretettel tölté el.

Körülbelül két hét elmúlásával már sétákat tehetett Jolán Biró Etelka gyümölcsösben. Alig gyógyult fel, mindjárt azon óhaját fejezte ki, hogy keressék fel Szigethyket. De az agg nőnek már a természet örök törvényéről fogva volt annyira befolyása Jolánra, hogy ennek vesélyességét előbe tárva, ebbéli szándékát megöszinteté.

„Várjunk, édes Jolán, míg az 18k igazság az ön sorsával szemben is majd érvényre jut!“ — mondá az agg.

VI.
Arankától akkor vitünk el, mikor lelkiismerete rémeitől üldözött az atyai ház küszöbénél összerogyott.

Ugyan azon pillanatban lépett rá azon atya. Rémlen hátrált vissza, midőn lányát tépott örményben, kuszált hajjal éettele-nül látta herverni.

Karján vivé be a halotthalvány lányt. Míg hogy le fektették, bayers lázba esett.

A kétségbeesésel küzdő Szigethy meglepetése első perceiben nem tudta mit tőve legyen? Minden felé szétküldé háspórt, hogy keressék fel Jolánt. Talán ez nyújthat némi felvilágosítást?

Hiába! A kiküldöttek egyike, másika meghozá Aranka ruhafoszlányait, melynek nyomán egész az „Ördög-árok“ igmentek; de Jolán nem volt sehol az égalatt.

Csüggedten lépett a közben megérkezett orvosok Aranka ágyához. — Ez ép pen legcsyobb rohamában volt.

„Ne bánssatok! Oh bocsássatok el Nem én taszítottam le; ő maga esett az örvénybe...“ — Mentsétek meg!... Oh Elemer, egyetlenem!“ — Így kiáltott a rémes viskiólti zaklató gyilkos leány.

Az orvos zavartan tekintett Szigethyre. Ez megérté az orvos gondolatát.

„Orvos ur!“ — szolt — nekem az a sejtelenem, hogy a jadtott lányom és Aranka egy férfit szerettek. És, oh borzasztó, én tul nem élhettem — ez a tálygilkos!“

„Ne törpöndök k Uraságod! Első sorban lánya életére gondoljon. Különbem nekem csak a gyógyás. — M! kötelessége. — Fő dolog az, hogy a beteg mellé menjik ne cresszen, ne hogy a tálygilkos meg tudja. Az orvosok ajka...“

Szigethy dült arcaal véte magát, egy karosszéke, és zmeiet kezével a tálygilkos.

Értsétek át k olvasók egész letaszottságában azon tudatot, hogy gyermeküknek gyilkos gyilkosa fogadott testvéreket!

Szigethy elfújta nemes haragját, de forrongott az lelkében miut a föld gyomrának tüntengere.

Az ego. — Át átvirrasatá. A gyilkos Arankát borzalmasabb viskiókba sodorta k... A szegény atyát majdnem halálra gyötörték a kínlódó Jolán szavai.

Mily különös! Jolán a valódi anya karjai között küzdött a halállal; a gyilkos Aranka a nem sejtett közös atya apola. — A fölött egy szerető anya szorongó

Távirat!!!

A nagy-kanizsai vásártéren naponként reggeli 8 órától este 10 óráig.

II.-ik nagy és új felállítás

a mű-kiállításban

nagy csataképekkel.

az összes 500 kép

változtatva van

Továbbá csataképek

Osztrák-Boszniaiból.

Szerajevo bevétele

1878. augusztus 19-én.

Bélepti díj az ajándékkal

együtt **20 kr.**

Mintán itt helyi tartózkodásom még csak rövid ideig tart, számos látogatásért esd tisztelettel

WERIN R.

Csak a mennyiségtan egy főtény, mely a lottojáték és annak számításánál az első helyet foglalja el.

Minden aljas „nyomozások” esilagzatok és csillagjósoltatlan osalárdkodó képzelgések

Tévedések kikerülése végett

minden lottojátékosnak tanácsolatik csak

Orléai Rudolf a mennyiségtan tanárának Berlinben Wilhelmstrasse 127. címét pontosan feljegyzeni és mindenki

rövid idő alatt egy **Ternót**

fog csinálni.

A referens.

Dr. Hamburger Sándor
az összes gyógytudomány tudora, a bécsi cs. k. általános kórháznak orvosa ezennel értesíti a né. közönséget, hogy
Nagy-Kanizsa

városában
telepedett
és ezentúl naponként délelőtt 11—12-ig, délután 2—3-ig
házi rendelést tart.

Lakása: FÜTÉR

Ujvári-féle ház.

548 1—3

**A tisztelt házi asz-
szonyok**
csak úgy vannak biztosítva, egy eredeti
Lotz féle

mángorlót

megkapni, hogy ha azt saját gyárából

Lotz Károly

Wien, Weinhaus, Hauptstrasse, 12.
czim alatt rendelik meg.
530 72—10

Dr. Handler Mór

orvos és sebésztudor, szülész és szemész,
gyógyít gyökeresen fényes a tartós siker biztosítása mellett mindennemű

titkos betegségeket

1) Az önfertőzésnek minden következményeit, u. m.: az ingerlékeny gyengécséget, az ondtófolysást, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

2) húgycsőfolyásokat (még idültéket is), a nemzörések bujakóros tekölyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elcsufolásaiban;

3) húgycsőszűköléseket;

4) friss s idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehér-folyást,

5) bőrküteseket;

6) a húgyhólyag betegségeit és mindennemű vizeleti nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utca 1. sz. kigyó- és városház-utca sarkán. (Rottenbiller féle házban) 1. emelet, bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válaszolnak és a gyógyszereket megküldetnek.

3-24

Nincs többé buzaüszög!

A DUPUY N. féle magtisztító szerének alkalmazásánál.

Eltisztító szer (rézgálé) és más maró savakból összeállítva elpusztít teljesen — ha **mindegyik csomagon látható** egyszerűen kivihető használati utasítás pontosan teljesítették — a magon lévő üszögmagport buza, árpa, zab, köles, tengerinél stb.

mint azt számos bizonyítványok tanúsítják.

A nagyméltóságú, m. kir. földmívelési Minisztérium tudósításaí ajánlják az **N. Dupuy-féle** tisztító-szerí mint egyike a leghathatósabb szereket a buza-üszög elpusztítására. —

Kivánatra előrajzok bizonyítványokkal ingyen és bérmentve szolgáltatnak.

Egy csomag ára 2 Hecloliter (200 liter), magának 30 kr. o. e.

Koss & Dupuy Bécsben.

Rosenfeld Adolf urnál
Nagy-Kanizsán.

Feladási-raktár:

A kedvelt és évek óta kitünőnek ismert

József-lóherczeg toll.

mely ruganyossága és tartósságánál fogva különös jó hírben áll, valóban minden-
ben kizárólagosan csak a

Bineter-féle

papir- és írószeköz kereskedésében kapható.

Ugy szintén mindentéle kereskedelmi könyvek saját készítmény, és mindentéle papir és rajzeszközök, nyomtatványok legnagyobb váasztékban.

Budapestben, Károly-körút 19
(B. Orczy-féle ház.)

**Könyvvivők,
pénztárnokok,
segédek és neve-
lőknek**

**helyet szerez, —
továbbá az adas-
vevésnek
minden nemeit pontosan és olcsón eszközl**

Buchwald Albert

Győrött.

Cseplő-gépek

Kézi és 1-4 vonóerőre, tisztító-kezővel, elismert leg jobb kitűtelben, a könnyű járat s nagy munkaképesség iránti jófállás és olcsó árak mellett.

Megbízható ügynökök kívánatosak. Tovább-eladók jelentékeny árkedvezményben részesülnek.

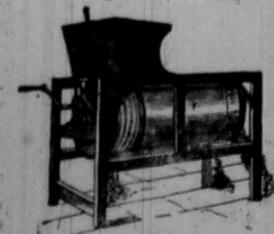
Megkeresések czimezendők:

Ph. Mayfarth & Co.

Maschinenfabrik,
Frankfurt a. M.

FEHÉR MIKLÓS

egyedüli vezér ügynöke John Baker, B. Kittmar és Eddy Humphries
legelső és legnagyobb angol szelelő, tisztító és ninőségi rosta gyárosoknak:

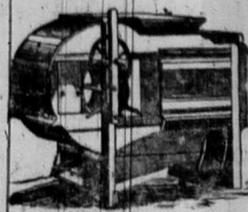

BÉCSBEN,

III. Pragerstrasse 13. „Hotel Hungaria.”

Iroda, raktár, kiállítási csarnok és javító műhely:

Arjegyzékek díjmentesen küldetnek.

BUDAPESTEN,

ülési ut 12. szám. „Köztelek”

Jószág.
Zala Szent-Mihályi

vasuti állom. helységében, egy jó földekkel, sok rétekekkel, szép lakházzal, kerttel ellátott 260 és néhány hold birtok kibérelhető, esetleg örökbe megvehető.

Chernel Ignác
CSABRENDEKEN.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt. Félévre 3 frt. Negyed évre 1 frt. 50 kr. Hirdetmények: 1 hasabos palinot egyszer 7 kr. többnapos hirdetésnél 5 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyitlár: Petitsora 10 kr.

ZÁLA

MEGYEI ÉRDEKŰ.

Szerkesztői Iroda: Hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Ujvárosban utca 513. sz. Bérmentelen levelek csak lezárt kezekből fogadtatnak el. Késirakot vissza nem küldetnek.

Hirdetéseket felvennek: Rudolf Mosse Budapesti Ferenclék háza II. sz. — A. V. Goldberger Budapest Sennair utca. — A. Oppellik Bécs Stubenbastei 2. sz. — Weiser Mór Bécs II. Tábor strasse 11. sz. Rubinstein Jakab és társa Budapest Király utca 17. sz. I. sz. — Haasenstein & Vogler Bécs I. Wallfischgasse 10.

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

A Zalamegyey-Gazdasági-Egyesület, a n.-kanizsai tisztí önségélyző szövetség és több más egyület hivatalos közlönyve

39. szám.

Nagy-Kanizsa, Szerdán 1878. Szeptember 25-én.

V. évfolyam.

Előfizetési felhívás

„ZÁLA”

czimű

megyei érdeku, közművelődési, társadalmi és gazdasági hetilap a „Zalamegyey Gazdasági Egyesület” hivatalos közlönyének 1878-ik évi V. évfolyamának utolsó negyedére.

A lap előfizetési ára marad az eddigi:

Egész évre 5 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt. 50 kr.

A „Zalamegyey Gazdasági Egyesület” tagjai részére:

Egész évre csak 4 frt.
Fél évre „ 2 frt.
Negyed évre „ 1 frt.

A kiadóhivatal.

Kiállítási ügy.

Gyümölcs-, szőlő- és borkiállítás

Csáktornyán, október 6-án.

Megyének t. gazdaközönségét tisztellettelenen figyelmeztetjük a fentebbi napon a megyei gazd. egyesület által díjkiosztással rendezendő gyümölcs, szőlő és borkiállításra. — Mindazok, kik akár-mimódon részt vesznek ezen kiállításban bizonyára csak jó szolgálatot tesznek az ügynek, ajánlatos volna azért, hogy minél többen állítanak ki természetmúzeumokból, hogy a kiállítás annál jobban sikerüljön és megyei gyümölcs-, szőlő és borkiállításunknak annál igazabb képét lehetne jerni. Ajánljuk tehát e fontos kiállítás ügyét újra gyümölcs termelő közönségünknek szives figyelmébe.

A nép számára.

Lapunkban sokszor hangoztattuk már, hogy a jobb ízlésű népies íróknak szövetkeznie kell egy oly vállalat létesítésére, mely lassankint kiszorítsa az erkölcsi tekintetben népünkre oly károsan

ható ponyvairodalmi termékeket. Sokszor hangsúlyoztuk, hogy ideje volna már népünk azon részét, mely itt-ott olvasgatni is szeret, olyan olvasmányokkal ellátni, melyek egyébiránt egészséges és józan eszejezéshez mérvék, lassankint kiszorítsák azokat az otromba és piszkos tartalmu, a népszerűség mezébe bújított, babonát, rosz izlést és erkölcselenséget terjesztő füzeteket, melyekkel vásáraink öközlövék. Mondottuk, hogy egészséges, ismeretterjesztő s jó erkölcsöket ajánló olvasmányok által népünk képessé kell tennünk, hogy alkotmányos jogait és kötelességeit felfogni tanulja. Örömmel üdvözlöttünk minden téren felmerülő mozzanatot s azért örömmel üdvözlöttük, midőn két budapesti tehetséges fiatal író, kik a nép zamatos, egyszerű nyelvén szólni bírnak, egy meleg és valóban lelkesedést keltő felhívást bocsátottak ki, a melyben október 1-re egy „Mulattató Ujság” megindítását helyezték kilátásba, mely ujság egyenesen azt a célt tűzte maga elé, hogy a ponyvairodalmat kiszorítsa. Dicséretre méltó cél; méltó a jobb támogatására és pártolására. Felhívtuk annak idején olvasóink figyelmét a megindítandó vállalatra, és melegen ajánltuk mindazoknak, kikkel közelebb, vagy távolabb ismeretségbe van szerencsénk lenni. Mert egy rég óhajtott vágyat láttunk benne teljesedve: egészséges olvasmányt a népnek. Kecsegtetett bennünket az a remény, hogy egy igazán a nép érdekeihez mért, a nép szava és eszejárásának megfelelő ujság ezer üdv forrására vállhatik köznépünkre nézve, eltekintve a kétségtelenül mutatkozandót, megbecsülhetlen erkölcsi nyereségtől.

Hiszzen a művelődésnek egyik kiváló eszköze az olvasás minienkinél. Hogyne venné a jó olvasmány hasznát a köznép, mely egyébként csak naptára sületlen darabjait vagy a ponyva krajczáros termékeit élvezi.

E „Mulattató ujságnak” most mutatványzáma megjelent. Fővárosi nagy

lapjaink, melyek most nagyon is el vannak foglalva a politikával, csak egy pár megjegyzést szentelhetnek a népnek szánt e lapnak. Bocsáson meg nekünk a szives olvasó, ha mi e mutatvány-számot vezér-cikk tárgyává teszszük. — Elöttünk a köznép művelődése az igen fontos dolog közé tartozik, s a politika nem lévén kenyérünk, kötelességet vélünk teljesíteni, ha a „Mulattató Ujság” mutatványzámról akkor, mikor ezen vállalatot melegen akarjuk ajánlani, magyar őszinteséggel elmondjuk véleményünket. Azt mindjárt előre megmondjuk, hogy a lap külseje és czélja között szerintünk nagy ellentmondás van, és csak mondjuk ki előre, az a nép, mely a ponyvairodalmi termékeket olvassa, ezt a lapot nem fogja jártni, már a külső miatt sem. Nekünk a papiros még finomnak látszik, és — kérem ne értsenek félre — a kiállítás díszes, a betűk (garmond) aprók; a köznépek öreg betű kell (cicero), hogy könnyen végig mehessen rajta. Nem mondom azért, hogy a földmives egyszerű hajlékba a legroszabb papiros való és hogy a kiállításnak kiáltóan izléstelennek kell lenni; korántsem. De úgy mint a „Mulattató ujság” mutatványzáma kiállitva van, a lap kevés földmives egyszerű hajlékba fog bejutni. Én ismerni hiszem a népet, és meg vagyok győződve róla, hogy a lapnak azon körben, melynek száma van, sokkal több vevője és előfizetője akadna, ha csak a tartalma volna más, mint a ponyvairodalmi termékeké, a papiros pedig volna egyszerű. A lap külseje tehát nem nyújt reményt arra, hogy a falusi családok körében a ponyvairodalmi termékek helyét elfoglalja. Más mondhatunk a tartalomról, melyet jólélekkel dicsérhetünk, de ezt is csak feltételesen.

Ezt sem mondjuk azért, mintha a lap mindegyik cikke meg nem ütné a mértéket. Jó mindegyik cikk, de nem mindegyik azon népek való, melynek olvasmányait eddigelé a ponyvairodalmi termék képezi. Összegezve ítéletünket azt

találjuk az előttünk fekvő mutatvány-szám szerint, hogy a lap a mi középosztályunk számára van szerkesztve, ertve középosztályunk alatt a kisebb kereskedőt, a kisbirtokost, a kézművest, sat. de a ponyvairodalmi termékeket mohón olvasó köznép. a valamivel tehetősebb földmives és paraszt számára, leszámítva könyves Tóth Kálmán cikkét: „A mi legnagyobb ellenségünk, és Pósa Lajos versét nem igen találunk benne valamit. Azért nem fölösleges a lap és melegen ajánlható a népkönyvtárak kezelőinek; a többi számok egyébiránt valószínűleg e tekintetben is jobban fognak kielégíteni a tartalomra nézve lesznek talán benne oly olvasmányok is, melyek jobban a köznép szája szerint írva, hatásukat bizonyára érvényesíteni fogják.

Az bizonyos, — s véleményünk ez őszinte kijelentéseért bocsásson meg a „Mulattató Ujság” tiszteletre érdemes szerkesztői, hogy e vállalat azt a célt, melyet eredetileg maguk elé tűztek, nem fogja előmozdítani, s így az a lap, melylyel e célt biztosan el lehetne érni, még hiányzik. — De a „Mulattató Ujság”, melynek képei is jók, így is meg érdemli a pártolást, mint a közművelődés terjesztésére szánt közlöny, oly körökben, ahová eddig kevés jutott a jóból. Ajánljuk. —

Felhívás és kérelem!

Mialatt véreink Bosnia és Hercegovina téren küzdenek éhséggel és halállal, mi sem lehetünk tételek. A vér, mit ők kiontanak helyettünk is foly, a nélkülözések miket kiállanak, az inség mit ők szenvednek a mi biztonságunkért van. Tegyük ertük mi is valamit. Ők éltüket kockáztatják a mi nyugalmunkért, hozzuk mi áldozati nyugalmaik és vagyonuk egy részét az ő feldalmaik enyhítésére. Mozgositottjaink távol esnek tőlünk, ragaskodásunk és halánkat az értünk való küzdelemért közvetlenül ő irányukban ki nem fejezhetjük, tegyük azt legalább az által, hogy támasul szolgálunk azoknak, kiket ők, elszakítva tőlük támasz nélkül hagytak. S tegyük ez által, hogy résen álljunk azoknak segítségére, kik majdan e hadjárat koldusul mankóra támaszkodva bennán térnek vissza. A n.-kanizsai társaság kiküldött egy

A „Zala” tárczája.

Nem az vagyok, a ki voltam.

Nem az vagyok, a ki voltam, Fejem nem bordon fenn búsském, Földre nézek szememmel S merengek a multak úszkén. Földre sűttöm szememet Lelkem olyan semmi; törpe. A sok bú, mit által éltem Saivemet úgy összetörte.

Még egy sebem be sem hegedt, Még folyik a könnyem árja, Már is a sora vésses nyílát Fájó számba belevárgta — És ez a seb oly halálos, Semem könnye újra árad — — — Ma tették a koporsóba Az én jó öreganyámat.

Könny fojtja el a szót, betűt Nem szól tovább búss énekem, De nincsen is senkim, senkim, Ki fájdalom oszthat velem Elbuvok én oda, a hol Engem seuki megne háson, Ne kacsagja ki a világ, Az én tájó sóhajtsáom.

Szó.

A társaság tombolája.

Sírva vigad a magyar.

Mily különös kívánságok vannak némelykor a íróknak! Az egyik kemény, dorgáló, kiméle len hangon akarván szólni, epébe szeretné mártani tollát; a másik

a liliumvirágon fénylő harmateppembe, hogy érdem szerint magasztalja a szép ifju leányt, kinek szemében az ifju lét egész ragyogó varázsa ül; én tollamat egy sebesült katonának bosnyák földön hullt vérebe szeretném mártani, hogy annyi hővel, annyi melegséggel írjam le a társaságunk jótékony-czélú tomboláját, a mely melegen lüktetett azon piros vér az erekben, a hazát szerető szívben.

S akkor megindithatnám talán azt is, — de mit is beszélek; ki nem adakozik nálunk most, mikor fiaink, testvéreink, barátjaink, ismerőseink a gyilkos hábrú esélyeinek és veszélyeinek vannak kitéve; mikor vérük az, mely a gonosz ellenség földjét áztatja. Ki be adakoznék ilyenkor Magyarországon! Ti ügyefogyotak, ti szenvedők, ti beteges és sebesültek, — ti kik a haza és trón srgólatában oly híven teljesítettétek kötelességeket, kik hűségtek adóját a verálidosztalt óltárára raktátok le, ti derék, teláldozó fia hazának, — ne uszgedjete. Népeitek szerető jósga öröz angyalként gondoskodik rólatok; a sebek látától halott halavánnyá lett arcotokról letörli a verejtéket; enyhít balzsamot önt sebjeteikre, melyek bennünket nem kevésbé égetnek, mint titeket melyek nekünk nem kevésbé fájnak, mint nektek. A meleg részvét enyhet adó, melengető sugarainak jótékony hatása alatt ismét felderül arcotok, s a fájdalom, mely bennéteket az ágyhoz láncol, könnyebben elviselhetőek, ha tudjátok, hogy mi is érezzük, kik magyaroknak nevezik magunkat; ha tudjátok, hogy szenvedétek napjai azokat is; kik egyébiránt távol állnak tőletek az életben, hozzátok közelebb hozták.

Száz és száz fényes láng világítja be a termet. A zene szól. Csábítólag hív a tánczra. De nehez élkezdeni! Pedig bucajárás van a teremben. Fialat kedves leánykák csevegve sétálnak végig a termen kísérve az époly fiatal szeládotól ki, mint-ha e tehetőséget az beer egy éjszaka tündér-meséből sajátította volna el, a néhány éves idősebb ifju szerepét játsza bámulatos komolysággal. De jó különben az előkészítő iskola. Mézédés ajku fiatal hölgyek, (s mely hölgy nem volna fiatal) oldalán a komolyabb természetű férfiaknak, beszélgetve haladnak végig a termen a tisztés matronák, s az öregebb férfiak kiknek az élet tapasztalásaiából is elegendő jutott már, félrevonulva ott ülnek a pad hosszában. Mindnyájan a részvét hozta ide; de mindegyike a részvét érzelmének más fokozatával fogja fel a dolgot.

Mit tud az a szerülő leány, az a magát netány évvel még idősebbnek képzelő ifju az élet ezen keserves viharából, mely a halál gyászós mesterének szolgálatában áll. Magyarországon a jótékony czélú vigalmak, bármi képen is vetessék igénybe a részvét, állandósítva vannak a mulatságok rubrikájában, s alig birunk már magunknak mulatságot képzeln, mely valamely jótékony czélú hacsak látszatra nézve is egybe nem volna kötve. S békénytelenül a gyana bizonyos nemét érezzük, ha valamely vigalom csak a vigalom czéljából rendeztetik. Jó ez is, ha mára nem, leg-alább a könyörületesség áldásos érzelmének felbrazósítása és ébrentartása végett. Az öregebbek, kik a tapasztalás iskolájában már valamivel tovább haladtak az elemeknél, más gondolatokkal, más érzel-

mekkel jönnek ily mulatságokra. Képzeltükben felszáll a multak emléke és leiki szemek előtt nem egy véres árny tűnik elő egy fájdalom hirt penditene meg az életnek egyik zivatáros szakából. Az időgyógyító írja behegészt a sebet, és az nem éget nem sajtó többé oly élesen, de az emlék drága és tart a sirig, a csöndes, sötét, hideg sirig. — Amaz a jövő ez a mult. Középen van a jelen. Az ereje teljében levő férfivilág, melynek multja, és jövője mintegy gőzpontban egyesül a jelenben. Azért félre az utból.

A tánczra hívó zene hangja újra megszólaltak s egy pár elég bátor kiválva a sétáló sorából megkezdeni a táncot. S csak megkezdni kell. Mindenben a kezdet. Ha ennek nehézségei le vannak küzdve, akkor a munka tudvalevőleg félíg meg van téve. S valóban sorban követik a jó példát, s nemokára a mozgósítás megindul az egész teremben. S mennivel kelemesebb ez a mozgósítás annál, mely előkészületét képezi az élet-halálra való táncznak, hol puská rofogás, kard-csörtetés, ágyudörgés, halálhörgés, a sebesültek kínos jajai, a halálra találtak végső sóhajtsái képezik a bormalmas zenét. A bái teremben csak a nem mozgósítottaknak van okuk a nehezeltésre, mely nyilatkozik is az elfojtott sóhajban, vagy a titkon összemorzsolott könnyben.

De mindenkor rákerül a sor! Tánczoltatok tánczoltok! Hevülő kbletek engedje át magát az édes gyönyörnek. Hiszen a ti élvezéteket nyomán nem egy fély kiadul szomben fog megjelenni a legnagyobb könny, ragyogóbb a hajnali csillagnál, tüdőkökőbb a upeugaraiban für-

20 tagból álló u. n. segélybizottságot azoknak kinyomozására, kik N. Kanizsa város területén a mozgószállástól inséget szenvednek és majdan azoknak is kik e város területéről fegyverbe szálltva sebbel térnek vissza. Felkérjük ennél fogva mindazokat, kik bármilyen tudomást szereznek, hogy egyesek vagy egész családok a hadjárat következtében kiteve a bizonytalanságnak, nyomorok néznek elő, hogy azokat alulírottak közül akármelyikükhöz küldeni szíveskedjenek, hogy így az illetők viszonyairól személyesen meggyőződést szerezhettek a segílyt kellő időben és helyen alkalmassá tegyék. — Bizalommal fordulunk továbbá a lap t. olvasóközönségéhez, mely a nagykanizsai társaskör némes törekvéseiben támogatni mindig készséggel szívet, hogy a város mozgószállástól hátrahagyott szegény családjai ellátására, és sebesültjeinek sebbei némielég begyógyítására irányított törekvéseinkben is támogatását fölünk meg ne vonja. E célra szánt bármelyik pénzületi adományt köszönettel veszünk a leg nagyobb lelkiismeretességgel fogjuk azt a nyilvános szükséglet szénvedő közét kiosztani. Az adományokat kérijük Dr. Bentzik Ferenczhez N. Kanizsán küldeni. Eljárásunkról majdan nyilvánosan tognak számot adni. A nagy-kanizsai társaskör nevében:

Kelt Nagy-Kanizsán 1878. szept. 22.

Dr. Bentzik Ferencz, Baboss László,

(Dr. Preesburger ház.)

Fischel Pál.

Időjósok a természetben.

(Idegen forrás nyomán.)

Az időjósok, különösen a mi kedves hazánkban kivált az utolsó években valami nagyon veszedelmes dolgot. Az időjárás szeszélyes volta az utolsó években még a legkitünőbb dicsőítő, akik hosszú évek tapasztalásával dicsőítettek, kizozta a rendes számításból. Egyébiránt a legjobb eszközök is cserbe hagyják ma már az embert; s a légszűrésről talán nem is oly igazságtalanul azt mondják, hogy az év három negyed részében bizonytalan, egy negyedében pedig hamis. — Nem lehet ugyan tagadnunk, hogy a tudomány az időjósok mesterségében is megkezdte sokra vitte, finom és jeles eszközöket találtak fel, de a legkétségtelensebbek, amelyek birtokában vagyunk, nem képesek a legkétségtelensebb megfigyelések daczára is oly állapontot nyújtani, a melyből sikerülne, jövőendő napok időjárását bizonyossággal meghatározni.

Es mégis vannak biztos csatlakoztatott időjósok, ezek ha nem is évekre, mint a kalendáriumkészítők, de legalább napokra, sőt hetekre előre meghatározzák az időjárást. — Ezek a természet három országához tartoznak: az ásvány, növény és állatországokhoz.

Figyeljük meg ezeket pontosan. A ki némelykor megfigyelte a követeket, bizonyosan észlelte már, hogy vannak oly homokkövek, különösen pedig a falakban, melyek ha esőre hajlik az idő, akkor is, ha más előjelek hiányoznak, izzadni kezdenek, t. i. nedvesek kezdenek lenni. Ezt különösen a salétromtartalmú homokköveknél lehet észlelni.

A növényországban még oly pontos megfigyelések nem tettek azon viszony fölött, melyben a növények az időjárásallanak, mint az állatországban, de megvagyok győződve róla, hogy a teremtmények ezen nagy országában vannak időjósok.

Általánosan ismeretes dolog, hogy a vén tölgyfában, mely valamiképen a külső levegővel érintkezésben van, különösen pedig oly gerendákon, melyek ki vannak téve a nedvességnek, az esőnek, fagombák keletkeznek. A hol ilyen nő, habár befelé az épületbe; ott ne semmisítse meg az, kit az

időjósok érdekel; mert ez a gomba jobboldos, mint akármelyik. Ha az idő szárazra hajlik, összehúzódik, ha pedig nedvesre, ismét feldagad; ha sok esőt várhatunk, akkor felületén sárgás viz cseppek keletkeznek.

Némely lóher-fajnak az a sajátága van, hogy gyenge virága bizonyos napon bezáródik. — Ezek időjósoknak jelentkeznek, mert biztosan zivatartam lehet számítani, ha a felhők még nem is mutatkoznak és a mennydörgést nem is halljuk még. A tulipán is a vihar elősejtésével bir, előre jelenti virága becsukódásával, hogy esőre hajlik az idő.

Az újabb időben többször figyelmes szemlélődés tárgya volt a növényország, melyből egyesek többé kevésbé biztos időjósoknak tünnek ki. Az állatország, mely általában hosszabb megfigyelés és behatóbb vizsgálódás tárgyává tette, mint a növényország majdnem minden osztályában számos időjóst mutat fel. Ezek sajátágaiból némelykor hazamosabb időtartamra előre meghatározhatjuk a bekövetkezendő időjárát. Némelyek még arra nézve is adnak előjeleket, melyekről, tavaszunk vagy nyarunk lesz. Nézzük ezeket egyenként.

Itt van mindjárt az esőféreg. Már ez állat neve is kétségenkívül álló viszonyt jelöl ki a nedves időjárásról. — Ha éllyelnykat fur s a földszinén mutatkozik, az eső nincs messze. Ha őszkor a kertek feladásánál a férget még nagyobb mennyiségben a föld felszínén találjuk, akkor ez biztos jele vagy gyenge vagy hóban gazdag télnek, mely ez esetben egyébiránt hideg is lehet. Az esőféreg azonban még az ostromba vakandókat is időjósok teszi. Ez tudvalevőleg keresi amaz. Ha tehát az esőféreg tavaszkor, mert jó, meleg időt sejt, közel van a felszínhez, akkor gyakorlatban a vakandúrások, s a következtetés könnyen levonható.

Általánosan ismert időjós a lombi béka. A szabadban az által hirtelt a szép időjárás, hogy a levelek felső oldalán ül, ha az alsó oldalára buvik, esőt jelez. — Erős eső és közelgő vihar előtt hangját jobban hallatja mint egyébkor. Sokszor poharakban is tartják, melyek félig vízzel telvék s a melyekben kis lajtorj van. Ha az időjárás a következő napokban jó, hosszú lábaival tel-mázik a lajtorján, kényelmesen leül és várja a legyet, melylyel rendszeren etetik. De ha esőre hajlik az idő, leugrik a vízbe, s ha még a vihar közelségét érzi, akkor a pohár fenekén rendkívüli nyugtalankodik.

Ezt lehet mondani a pöczéről is. Ha üvegbe teszünk, és gyakran tiszta vizet adunk neki (az üveget azonban úgy mint a békánál, be kell fedni, de úgy, hogy levegő is mehessen keresztül) sokáig eltartható. Pontosn mutatja az időjárás. — Ha száraz időre lesz kitévés, akkor a vizen kívüli tnya nyugalmában tapad az üveghez; ha esőre jár, lepottyan a vízbe. Ha az eső hamar muló a vízzel telt tál felében marad. Ha tovább tart az eső, az üveg feukere fekszik. Ha szeles idő közeleg, oda tapad az üveghez és testének szabadon lebegő részével többé kevésbé heves hullámozdulatokat tesz.

Vadászok, földmívelők és pásztorok régen megfigyeltek már, mely bizonyos időjósok a rovarok. Ha a darások a földbe, a bokorba fészkelnek, a nyár száraz lesz. Ha mesterséges tanyáikat inkább a lakásokba, odvaskákba rakják biztosan nedves nyarra lehet következtetni. Ha a hangyákat őszkor messze fönt művészi lakásokban találjuk, a tél szelid marad, ha pedig mélyen le földi lakhelyükre szállnak, bizonyosan hideg tél várható.

(Vége köv.)

Helyi és megyei hírek.

— (Társasköri közgyűlés.) A társaskör választmányának utolsó ülése határozata

raucsolja, hogy a kályhákban fűteni kell, ha nincs is mivel. Ehez pedig nem elég a részvét melege, hanem fa kell hozzá, mindegy akármilyen cser vagy bükk; csak égni kell tudnia.

Erzékenlen tudnád maradni, mikor oly kedves hölgy nyújtja neked a kártyát? Nem látod, mily buzgalommal végzi kötelességét, mintha csak született kalimár volna. Magad is hiszed, mikor azt mondja, hogy tombolád lesz, hogy meggyered azt a gyönyörtül tea készletet, melyet a társaskör kedves és derék elnöke Dr. Laky Kristóf ajándékozott. (Hanem azt megsugoni négyzemköz, ha apró hatóságid nincsenek, legalább három darabot végy, mert vissza nem kapod a pénzt, ha kevesebbet vennél.) A szeretetreméltó csevegő ajk alig szünet meg előttem, árucikke kitünő voltát dicsőrn; s megjöznai arról, hogy az ő kártyáján a nyeresémény biztos, mért ott van a másik. Nehezelt, ha nem vesszél tőle, és méltán! Már hogy is sérthetnéd meg? Minő megbőcsáthatlan tapintatlanság volna tőled hidegnek maradnod. Lehetetlenség is volna egyébiránt. A csillogó szempár tüze keresztül hat mellényeden és egész szivedig ér, s ha egyszer oda ért már kezéd gépiesen tárczád után nyúl s a bájos fosztogató elégtül mosolylyal köszöni meg nagylelkűségedet és tova felebb. S te még alig érteled a gondolkozni a felett, hogy micudá dohánnyt fogsz esetleg abban a szivartartóban tartani, mely bizonyosan a te számodra vőtetett meg, már ott áll előtled a harmadik s a legékesebb pillantással kezd meg a jótékony család tekintédből üdvös ostromot, mely úgy belekerül

értelmében az alakuló közgyűlés szombaton fog megtartatni. — Felhívjuk a helyütt is a társaskör t. tagjai figyelmét a közgyűlésre, melynek fontos tárgyai igénylik, hogy a kör t. tagjai minél nagyobb számban jelenjenek meg, hogy így a közgyűlés a közből méltóan megtartathassék.

A közgyűlés tárgyszorakata: 1. A pénzületi számadás megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése. 2. Az 1876 évi költségvetés megállapítása. 3. Az „igazgató-választmány“ lemondása. 4. Uj „igazgató-választmány“ választása. 5. Notálanai indítványok tárgyalása. —

Kérélem! Azon t. olvasóinkat, kik a lap díjaival még ez évről, sőt a mult és azelőtti évről határlékban vannak, tiszteletteljesen kérjük a hátralekock szives és haladéktalan beküldésére, hogy a lapért hozott nem jelentéktelen áldozatainkért nem kénytelenítessünk, külön levelekben is kéri a díjak beküldését. —

— (Társasköri tombola.) Jegyzéke azon szives adakozóknak és felülfizetőknek, kik a társaskör tombolájára értékes tombolatárgyakat, illetőleg pénzt voltak kegyesek adakozni; vagy felülfizetéseik által gyarapították a bevételt:

Dr. Laky Kristóf ur, punschkészlet üvegéből. Nagy-kanizsai Társaskör 1 lámpa Baboss Benedekné uró, 1 szivartárca. Baboss László, 1 dohánytárca. Vigalomrendező bizottság, 1 haltartó. Szalay Laky Józsa uró, 1 szivartárca, 1 teartartó. Bátorfy Lajos, 2 kötet könyv. Györfyné Guoth Ida uró, névjegytartó. Eichberg Nathalia uró illuszter készlet. Schreyer Berta uró, gombostű vénkos. Schreyer Cornelia uró, kézzimunka. Morgenbesser Luajza uró, üveg tintartartó, üveg levelnyomó. Scherzóné Löwentritt Iren uró, kendő tartó. Stemmer Kálmán uró, szivar asztalka. Reichelt Maria uró, falikosár. Rózsavölgyi nővérek 2 virágtartó ifj. Fesselhoffer József I album. Masantzkar Jény uró, 1 dohánattartó. Fesselhoffer-Betti uró, egy vadászteríték. Chinorány Gabelics Paula uró, tintartató. Knausz Margit uró, névjegytárca. Friedtzyk Hermin uró, szivartartó. Martinkovics Györfy Vilma uró, liquer készlet. Andrusán uró, szivartartó. Dobrin Selin uró zsebkendő tartó. I. H. Bachrach ur, óratartó. Segerc Fesselhoffer Paula uró, liquer tartó. Sigric nővérek, 1 kendő tartó, Belus Teréz uró, levél nyomó. Lisziák Ilka uró (Perlakról) 1 pár reggeli czipő. Nentvich Anna uró, 1 asztalkenkő tartó. Krutsay Agoston ur, 1 kesztyű tartó, Zók Lenke uró, virágtartó csokorral és tálczával. Weiser Hermin uró, zsebkendő tartó. Goldstein Fülöpné uró, szivartartó, illatszerek készlet, virag edény. Kragnd (sz. Miklós) egy pár gyertyatartó. Zlamá Oitilia uró, hamutartó. Rieth Baronesse, szivar tartó.

Felülfizetések:
Zatureczky Zeigmond Paliból, 2 frt. Tótfáy Béla Letenyéről, 1 ft. Lenk Emil Sopronból, 1 frt. Lenk Ödön A. Lendvárol 3 ft. Karczag István NK 9 ft. Rosenberg Israel 2 fr. Pihál Ferencz 3 ft. Varga János 1 ft. Somnier Sándor 2 frt. Rosenberg Ferencz 2 ft. Dr. Schreyer Lajos 1 ft Vamburger Sándor 1 frt. Györfy János 1 frt. Babóchay Györfy 3 ft. Fischer Sándor 1 ft.

A d a k o z á s o k :
Pap Károly esperes Kis-komáromból, 1 ft. Piskor Szidónia 5 ft. N. N. 1 ft. Martinkovich Károly és neje 5 ft. Mayerhoffer Henik 2 frt. Sommer József 2 frt. Nusetz József 1 ft. Bethheim Gyözf 3 ft. Ullmann kapitány 1 ft. Simon Gábor 1 ft. Löwinger Israel 5 frt. Rosenberg Rikhard 2 frt. Dr. Szukitsch Nándorné 5 ft. Löwinger Frida-

egy forintba, mint a hogy már a többi is belekerült annyiba. — Csak ne szabódjál sokat. Mily semmitmondó kifogás, hogy már 6-8 kártya birtokában vagy. Ez inkább több ok arra, hogy még több is legyen. — Szegény, szegény flótás! Bizonyosan nem is olvastad Kniggett; abból megtanulhattad volna, mit kíván az udvariasnak a hölgyekkel szemben. Szegényben maradsz, s a pénz még sem marad a zsebedben. — Más még megköszönné, hogy felkeresik, te meg váltig vitatod, hogy elég kártyád van; dehogyan van elég. — Es ismét meggyőzöttél. De a diadal még is a tied. Mit ér a jótékonyosság gyakorlásának öntudata! S te birsz azzal, birsz oly olcsó áron.....

Mily szép társaság az asztalok körül! Szép és fényes! Tarka változatosságban. Elő koszoru, ma sokkal szebb és igazabb mint egyébkor. Elmondjam e neveiket, kiknek földi rendeléstetűk a jótékonyosság gyakorlása? Csak azokat lehetne, a kiket hevenyében összekérdezgettem, s ha hiányos volna a sor, csak masodreporteremet okoshatnám, kit büntetésül Boszniába küldenek, ha volna hatalmam hozzá.

Es a tiszta jövedelem. Négyzész négyvennégy forint, és 90 kr; egy drb. ca. kir. arany, és 40 frank a r a y b a n, mely utóbbi összeget a nemeslelkű Clement Lipót ajándékozta. — Illa a sikernek; ez összegből sok özvegyet és árvát lehet megvigasztalni; s a vigasza oly nagy eszköz, s ha most nálunk, mint talán még ritkán volt. A kezdet szép reménnyel kecsegtet bennünket, legyen a folytatása ilyen

rika 5 frt. Clement Lipót Paliból 2 drb 20 frt. Zerkovits Vilmos 5 frt. Összesen 77 frt 40 kr. Fesselhoffer ur ivo szerint 63 fr. Össz. 140 frt és 2 db. 20 frt.

Pénzületi adakozások: Wlasics B. szöny Maria 5 frt. Unger Verasi 5 frt. Scherz Selin 2 frt. P. Inkei László Récsé 5 frt. Horváth Mor Szt. Mihály 5 frt. Botcho Imre Körmen 5 frt. Talabér Zeigmond Sárazeg 5 frt. Fülöp Mor Sárazeg 4 frt. Varga Imre Kanizsa 5 frt. Varga Lajos Kanizsa 5 frt. Weismayer Mor Kanizsa 5 frt. Dr. Tomcsányi Kanizsa 3 frt. Özy Mattonch Józsefné Kanizsa 2 frt. Deutsch Mor Kanizsa 3 frt. Kovács János Kanizsa 2 frt. Kohn Henrick 2 frt. Összesen 63 frt.

A társaskör tombolájának tiszta jövedelme e szerint: 419 frt 90 kr. és 2 drb. 20 frankos arany; ehz hozzá jött még 25 frt és 1 drb. ca. kir. arany. Összes jövedelem tehát 444 frt 90 kr. 2 db. 20 frankos arany, és egy db. ca. kir. arany.

— (Az izr. növénylet.) A legmelegebb elismeréssel kell nyilatkoznunk a helybeli izr. növénylet kiváló tevékenységéről a sebesült. érdekében. Említettük már, hogy az egyet, mely városunkban oly áldásos tevékenységet fejt ki, s melynek élén a nemeslelkű Weisz Hedvig, Blau Nina és Rosenfeld Nanette urhölgyek állnak, legutóbb tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy a sebesültek számára pénzgyűjtéseket fog eszközölni a háboru által ütött sebek némi enyhítésére. E célból a választmány a maga kebeléből Sommer Jetty, Weiser Józsefné, Scherz Iren, Weisz I. H. Goldstein F. né, Freund Zeigmondné, Scherz Selina, Rosenberg L. urókat küldötte ki a gyűjtések eszközözésére végett. A gyűjtések 500 o. é. frtnál többet eredményeztek. Tekintve a harczotlen sebesültek helyzetét, a választmány igen helyesen cselekedett, hogy egyebt adományokhoz még a következőket vásárolta a begyűlt pénzért s ma 24-en 12 ládában elküldötte a bródi hadparancsnok sághoz, megemlítvén hogy lehetőleg a Kanizsáról indult 48. ezred sebesültjei részletessenek ez adomány élvezetében. Küldetett pedig: 31 darab vasonpólya; 13 db. alsó nadrág; 46 db. háromszögletes kendő; 12 darab vasonzong; 12 darab meleg alsó rékli; 3 db. nagy lepedő; 3 darab zsebkendő; 30 pár meleg czipő; 12 pár meleg harisnya; 3 pár más harisnya; 6 pár meleg alsó nadrág; 1 doboz tépés; 1 köteg sebkötőszár; 24 rőf flanel; vatta; 1000 darab szivar; 85 üveg finom bor; 4 pint salivocicza; 5 üveg rhum; 10 kilo rizskás; 3 kilo sago; 16 csomag kétszersült; 1 kilo orosz tea; 21 font csokoládé; 27 doboz Liebig-théa huskivonat; 10 kilo cukor; 2 kilo égett kávé. — A maradék és a meg begyűlt adakozások a mozgószállást hátrahagyott családjai számára fogfenn tartatni és annak idején kiosztatni. — Ezen a jótékonyosság gyakorlásában laukadatlant buzgólkodó egyesület fogadja elismerésünket emberbaráti szép tevékenységéért. —

— (Az orias hordó.) Biztos értesülünk szerint a hazai faiparunknak a külföldön is kiváló becsülést szerzett Gutmann S. H. czeg, a párisi világtállásra küldött nagy feltűnést keltett 1000 hektoliter ürtartalmú óriás hordót Párisban eladta. — A hordót egyik legnagyobb párisi pezsgő gyár tulajdonosa vette meg 7500 finom üveg pengéért. — Már maga azon körülmény, hogy ilyen hordó eladható, bizonyítja azon kiváló érdekeltéget, melyet ezen rendkívüli kiállítási tárgy faiparunk iránt keltett, ha másképp nem bizonyítaná azon élénk kereslet, mely az említett czég kitünően készült hordói iránt — különösen most a szűrt közeledével közel és távol nyilvánul. — Örömmel regisztráljuk tehát a teljes sikert, melyet a szőlid és elismert tekintélyű czég minden tekintetben meg is érdemelt. —

— (A sebesültek és betegek.) E hó 20-án éjjeli fél tizenkettőkor 120 sebesült s legyen alkalmunk nekünk is minél hamarabb folytatást írni.

Hoffmann Mór.

Szivemhez.

Miért dobogsz szegény szivem.
Minek örülsz oly nagyon?
Feledd, hogy nyugodalmat
Néked immár más nem adhat,
Mint a csendes sirhalom!

Elbájtolt tán két szemével
Az a lányka tégedet?
Sajnálak mert a lányka
— Legyen szőke, vagy barna —
Hű tehozzád nem lehet.

Nincs búsgó a leány-szivben,
Szivből egy sem mosolyog;
Szemei égető lángja
Lidércvász, mely gyönyört várva —
Pillanatra fellobog.

S az a rózsza kedves arczán
Oh! ki tudja meddig él?
Illatozik tavasz s nyáron,
Összel elhervad a száron
S eltomot majd a tél...

Szivem, szivem ne hagyj magad!
Lánybúsóg hiru remény!
Ma saive még érte repes;
Holnap uj kéjt, s gyönyört keres
Egy más férfi kebelében.

Garay Sándor

der, régen fenyegetett már. — Hát-e hogy szabadult meg? „Futottam! Megmentett az Isten azért, hogy megbosszuljam magamat. Katona ur, adion egy darab kenyert e szegény gyermeknek, két nap óta nincs mit szólnia.” — Megsajnáltam és száraz kenyeremet oda nyújtottam neki. — „Köszönöm! Isten fizesse meg!” (Sz. K.)

— Egy régi okirat. 1603-ban írta Mária Eleonora hercegnő leányához, midőn az Albert Frigyes porosz herceghez ment nőül. 275 éve már, hogy a berlini királyi levéltárban hever. S mit tartalmaz? Utasításokat a férjhez menendő leányok számára! Bizonny boldogok lehettünk azelőtt 275 évvel, mi — férjtek. Hogy né? Mikor amint ez az okirat is bizonyítja abban az időben így adták tudtára a leányoknak feleségi kötelességeiket: „Tudnotok kell, hogy az emberek tulajdonképen egyformán az Isten teremtményei s ha hatalmasok vagytok, eggyel több ok, hogy istenfélők, vallások legyenek. Ez a legelső dolog. Másodszor úgy kell viselkedeteket magatokat, hogy férjetekek szeressenek. E szerzet első kötelessége az, hogy alázasatok és engedelmeskedjétek a ti uraitokhoz; igyekezzetek minden módon kedvébe járni férjetekeknek; mert az első szerelm heve csak szalmatűz, mely ellebban, ha észszel, barátsággal, tisztelttel, engedelmességgel s más ily női erényekkel nem igyekezzetek megtartani. Ha a házaselekek közt nézetkülömbőség van, a ne ne macakodjék, hanem engedjen. A férjére soha se panaszkodjék. Ugyelnie kell továbbá az asszonyoknak a tisztaságra és csinosaságra egy a ruházatban, mint testileg, mert a tisztátalanság és lomposág által igen hamar elveszítjük férjünk vezálmát. Kerülni kell a czifrákodást, mert a nő díszre nem az ékszerék, fényes ruhák, hajtonatok, hanem az Isten iránti alázatoság és engedelmességben áll, mint azt Pál mondja. (Ugyan hiába mondja azt a jó szent Pál.) Ha férjünk szomorú, kerülni az idétlen nevetést; ha jó kedve van, ne fanyarkodjunk. Ne vétessetek minden szépet, a mit meglátok férjetekekkel, sőt ha az valami drága ajándékkal lep meg, tegyétek úgy, mintha rosszul esne, hogy olyan drága dolgot vett, holott ti kevesebbeket is úgy tudatok volna örülni. — Bizonyosan jobban fog szeretni férjetekek. — Harmadszor legyetek jók és kegyesek, mindenkiel szemben. Férjetekek előtt ne legyen titkok. Házaiktoknál tartastok rendet. Hogy hirbe ne jöjétek, ne diskuráljatok és ne nevetgéljétek bokat fiatal emberekkel; éjleli mulatságokan ne vegyétek részt férjetekek nélkül stb.”

Végül az anyai szeretet szavaival zárja be a levelet a hercegnő.

Vasuti menetrend.

Érvényes május 15-től 1876

A buda-pesti időmutató óra szerint,

Indul Kanizsára		hova:	
Vonat szám	Óra	perc	idő
205 Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméba	4	48	dél.
215	2	30	dél.
212 Buda-Pest	4	58	dél.
202	2	6	dél.
204	11	30	estv.
313 Bécsbe (Szombathely, Bécs-Ujhely felől)	5	8	estv.
301	11	48	estv.
315 Sopronba	3	38	dél.
203 Triestbe és Pragerhofon keresztül Grác és Bécsbe	4	50	reg.
102	2	47	dél.

Érkezik Kanizsára

honnót:		Felelős szerkesztő:	
215 Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméből	1	41	dél.
206	11	11	estv.
203 Buda-Pestről	4	20	reg.
201	2	5	dél.
211	9	44	estv.
314 Bécsből (Szombathely Bécs-Ujhely felől)	10	27	est.
316	4	5	reg.
301 Sopronból	11	53	dél.
214 Bécsből Grác, Marburg, Pragerhof felől	4	12	reg.
202 Triest- és Bécsből	1	21	dél.
204 „ és Villachból	11	—	estv.

HOFFMANN MÖR.

Budapester Tagblatt

Tägliche erscheinendes demokratisches Organ.

(Redakteur L. B. Buchbinder.)

Das billigste, freisinnigste und reichhaltigste Tageblatt.

Mit 1. Oktober

beginnt ein neues Abonnement auf das „Budapester Tagblatt“

Das „Budapester Tagblatt“ erscheint täglich ohne Ausnahme, also 365-mal im Jahre und hat sich durch seine unerschrockene, mannhafte Haltung in allen politischen Fragen, in kurzer Zeit zu dem beliebtesten Blatte der Hauptstadt emporgeschoben.

12,000 Leser, welche sich um die Inhalte des „Budapester Tagblatt“ gekümmert haben, sprechen deutlich für die Beliebtheit des Blattes.

Das „Budapester Tagblatt“ enthält das reichhaltigste Feuilleton, ist in lokalen Ereignissen und Theaterfachen am besten beichtet. Der Handelsrubric wird die entsprechende Pflege gewidmet und Beschränkungen von allen Seiten finden darin willig Aufnahme.

Reicntretenden halbjährigen Abonnenten werden sämtliche, den sensationellen Roman „Kinderdiebe von Budapest“ enthaltenden 63 Nummern gratis nachgeliefert. — Für das nächste Quartal liegen eine Reihe britischer Erzählungen bereit.

Für 1. Oktober einlaufende Abonnenten bekommen das Blatt sofort bis 1. Oktober gratis zugeandt.

Das „Budapester Tagblatt“ kostet

halbjährig	4 fl. 50 kr.
vierteljährig	2 fl. 30 kr.
monatlich	— fl. 80 kr.

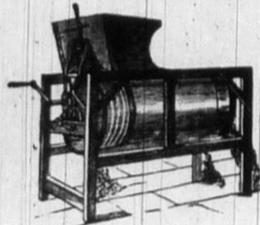
Pränumerationsgeber sind zu richten an die

Administration des „Budapester Tagblatt“.

Leopoldstädter Kirchenbazar Gewölbe 21—23.

FEHÉR MIKLÓS

egyedüli vezérügynöke John Baker, B. Kittmer és Edv. Humphries legelső és legnagyobb angol szelelő, tisztító és ninőségi rosta gyárosoknak:

BÉCSBEN,

III. Pragerstrasse 13. „Hotel Hungaria.“

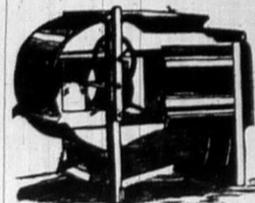
ajánlja a n. é. gazdaközönségnek az eredeti angol — egyedül csak általa kapható — JOHN BAKER és BENJ. KITTMER szőró és szelelő rostákat, valamint a legjelesebb kvalitású arut készítő

EDV. HUMPHRIES rostákat, nemkülönben a legújabb és legjelesebb bármily fajta — 5 különböző gyárostól birt — francia választógépeit, konkoly vadborsó, búkköny, zab és árpa kiválasztására.

Iroda, raktár, kiállítási csarnok és javító-műhely:

BUDAPESTEN, álló ut 12. szám. „Köztelék“

Arjegyzékek díjmentesen küldetnek.

Nincs többé buzaüszög!

A DUPUY N. féle magtisztító szerének alkalmazásánál.

E tisztító szer (rézgalic (kék) és más maró savakból összeállítva) elpusztít teljesen — ha *mindegyik csomagon látható* egyszerűen kivihető használati utasítás pontosan teljesítettik — a magon évvő üszögmagport buza, árpa, zab, köles, tengerinél sat.

mint azt számos bizonyítványok tanusítják.

A nagyméltóságú m. kir. földmívelési Minisztérium tudósításai ajánlják az N. Dupuy-féle tisztítószert mint egyike a leghathatósabb szereket a buzaüszög elpusztítására. —

Kívánatra előrajzok bizonyítványokkal ingyen és bérmentve szolgáltatnak.

Egy csomag ára 2 Hectoliter (200 liter) magnak 30 kr. o. é.

Koss & Dupuy Bécsben.

Főeladási-raktár: **Rosenfeld Adolf urnál** Nagy-Kanizsán.

Könyvvivők, pénztárnokok, segédek és nevelőknek helyet szerez, továbbá az adas-vevésnek minden nemeit pontosan és olcsón eszközli **Buchwald Albert** Győrött.

Minden gonosz megtámadás dacára ajánlom ezennel a lottójátszó közönségnek tudományos alapon alapított utasításaimat. **Csak a tudomány** egyik főtenyezője a lottónak, és minden más lottobuvarokodás csak csalás, mely elől a közönséget soha sem lehet eléggé megóvni. Bármely játékmódról szóló utasításokat felvette csekély költsételek mellett kő. lők, és szétküldöm legújabb nyermény-jegyzékemet mindenkinek ingyen és bérmentve. BERLIN, S. W. Wilhelmstrasse 127 **Rudolf v. Orlicé** a mennyiségben tanára.

Dr. Hamburger Sándor az összes gyógytudomány tudora, a bécsi cs. k. általános kórháznak orvosa ezennel értesíti a n. é. közönséget, hogy **Nagy-Kanizsa** városában **telepedett** és ezentul naponként délelőtt 11—12-ig, délután 2—3-ig házi rendelést tart. **Lakása: FÖTÉR** Ujvári-féle ház. 548 1—3

A tisztelt házi asszonyok csak úgy vannak biztosítva, egy eredeti Lotz féle **mángorlót** megkaphatni, hogy ha azt saját gyárából **Lotz Károly** Wien, Weinhaus, Hauptstrasse, 12. czim alatt rendelik meg. 530 2—10